

~~Γ. α.
2278
IV.-VIII~~

2-8-59.

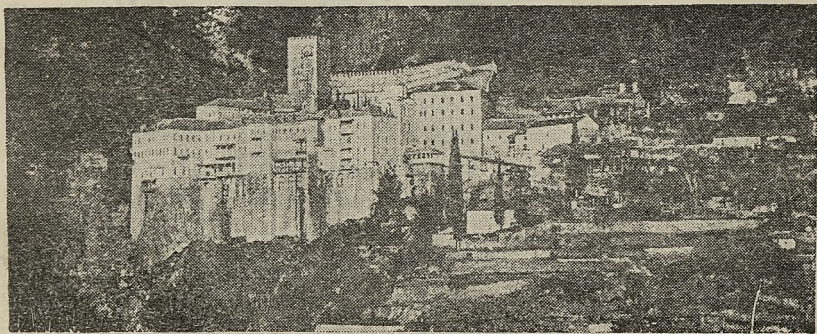

ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ

Ο ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΙΤΗΣ
ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΗΣ
ΕΝ ΑΓΙΩ ΟΡΕΙ ΑΘΩ,
ΙΕΡΑΣ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗΣ ΜΟΝΗΣ

8-8-59
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ
Αρ. 5702

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ. ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΑΥΤΗΣ ΑΡΧΙΜ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Χρονογραφική και τοπογραφική ιστορία Ἁγ. Ὀρους	σελ.	1
Ἔνας τραγικός Ὀλοφέρνης	»	11
Ὁδηγίαι διὰ τοὺς ἐπισκεπτομένους τὸ Ἁγ. Ὀρος .	»	17
Ἔως ἂν παρέλθῃ... (ποίημα)	»	22
Ὁ Ἔθν. ἥρωος Κ. Κανάρης εἰς τὰ ἁγιορεϊτικά ὕδατα .	»	24
Ἀπὸ ὅσα μᾶς γράφουν	»	27
Σκέψεις	»	28
Χρονικά Ἁγίου Ὀρους	»	31
Εἰκὼν Ἱερᾶς Μονῆς Μεγ. Λαύρας Ἁγ. Ἀθανασίου	»	5
» Ἐργαστηρίου Ἁγιογράφων Ἀδελ. Ἰωσαφαίων	»	23

“ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ,,

Ο ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΙΤΗΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΓΙΩ, ΟΡΕΙ ΑΘΩ,

ΙΕΡΑΣ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗΣ ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ, ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΑΥΤΗΣ ΑΡΧΙΜ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ

ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΑΓΙΩ, ΟΡΕΙ ΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΩΝ

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΛΑΥΡΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

5 Ίουλίου — Ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ.

Ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους ἀρχίζομεν τὴν ἐξιστορήσιν τῶν 20 Ἱ. Μονῶν κατὰ τὴν ἱεραρχικὴν αὐτῶν σειρὰν. Τὴν πρώτην θέσιν ἔχει ἡ Ἱερὰ Μονὴ Μεγίστης Λαύρας.

Ἡ Ἱερὰ αὕτη Μονὴ κεῖται εἰς τοὺς ἀνατολικοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ἄθῳ, ὅστις ὑψοῦται ἀποτόμως εἰς σχῆμα κώνου ἐκ τῶν ἀβύσσων, εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἱερᾶς ταύτης χερσονήσου.

Ἡ Λαύρα εἶναι ἀρχαῖον, ἐπίσημον καὶ σεβάσμιον ἐθνικὸν μνημεῖον τοῦ μεσαιωνικοῦ ἡμῶν βίου. Παρ' ὅλον ὅτι ὀλόκληρον τὸ Ἅγιον Ὄρος εἶναι τόπος ἐκ φύσεως κατάλληλος πρὸς φιλοσοφικὴν μελέτην καὶ προσευχὴν, ἀλλ' ὅμως ἡ τοποθεσία καὶ ἡ ἀρχαιοπρέπεια τῆς Λαύρας, προκαλοῦν ζῶηράν τὴν ἀνάτασιν τοῦ πνεύματος. Πάντοτε μὲν, ἰδίως δὲ κατὰ τοὺς καλοκαιρινοὺς μῆνας, ἡ Μονὴ αὕτη εἶναι τὸ ὠραιότερον μέρος τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Εὕρισκομένη ἡ Λαύρα εἰς ἀνοικτὸν μέρος ἐν μέσῳ ὄργωσης φύσεως καὶ ἀφθόνων πηγῶν, στολισμένη ὑπὸ μεγαλοπρεποῦς περιβάλλοντος καὶ δροσιζομένη ὑπὸ τῆς αὔρας τοῦ Αἰγαίου, ἀναβιβάζει τὰς εὐαισθήτους ψυχὰς μέχρις οὐρανοῦ καὶ φέρει τὸν νοῦν εἰς κόσμους εὐτυχίας καὶ μακαριότητος.

Ἡ Λαύρα πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ 1912 εἶχεν 180

μοναχούς, ἐνῶ σήμερον μόλις φθάνει τοὺς 100 ἰδιορρούθμως ζῶντας. Ἐπίσης ἔχει καὶ περὶ τοὺς 400 μοναχοὺς εἰς τὰς ἕξ αὐτῆς ἔξαρθωμένους σκήτας, κελλῖα κλπ. ἡσυχαστήρια μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι περὶ τοὺς 40 μοναχοὶ Ῥουμᾶνοι καὶ 30 Ῥῶσοι.

Ἡ Μονὴ αὕτη ἰδρῦθη ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου κατὰ τὸν I αἰῶνα ὑπὸ τοῦ ἐκ Τραπεζοῦντος ὁσίου Ἀθανασίου καὶ εἶναι ἡ πρώτη ἐν Ἀγίῳ Ὄρει ἣτις ἐκτίσθη μεγάλη καὶ ὀχυρὰ ὥστε ἀποτελεσματικῶς νὰ ἀμύνηται κατὰ τῆς πειρατείας, ἣτις ἐπὶ σειρὰν αἰῶνων ἦτο διαρκῆς μάστιγξ τῶν θαλασσῶν καὶ ἰδίᾳ τοῦ Αἰγαίου πελάγους.

Ὁ Ἀθανάσιος, ὡς καὶ προγενεστέρως ἐσημειώθη, ἠσκειτο πρότερον εἰς τὸ ὄρος τοῦ Κυμινᾶ πλησίον ἐνὸς ἐναρέτου ἀνδρὸς τοῦ Μιχαὴλ Μαλεῖνου, ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς Ἅγιον Ὄρος καὶ ἀφοῦ ἤσκησεν κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν ὑπάρχουσαν τότε μονὴν τοῦ Ζυγοῦ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ ἐρημικώτερα μέρη τοῦ Ἀγίου Ὄρους εἰς τοποθεσίαν καλουμένην «Μελανά», ἔνθα νῦν ἡ Λαύρα αὐτοῦ.

Ὁ Ἀθανάσιος εὐρισκόμενος πλησίον τοῦ Μαλεῖνου ἐγνώρισεν ἐκεῖ τὸν ἀνεψιόν τούτου στρατηγὸν Νικηφόρον Φωκᾶν, ὅστις ἀνήκων εἰς τὴν μεγάλην στρατιωτικὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ τότε χρόνου, δὲν ἀπηξίου νὰ μεταβαίνη καὶ νὰ λαμβάνη τὴν εὐλογίαν τοῦ θείου αὐτοῦ Μιχαήλ. Οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες φαίνεται συνεδέθησαν ψυχικῶς στενῶς καὶ ὅτε ὁ Νικηφόρος ἐξεστράτευσεν κατὰ τῆς Κρήτης, ἐκάλεσεν ἐκεῖ τὸν Ἀθανάσιον. Εἰς Κρήτην εὐρισκόμενος ἀπεκάλυπεν εἰς αὐτὸν ὁ Νικηφόρος τὴν ἀπόφασίν του νὰ μονάσῃ εἰς Ἅγιον Ὄρος μετ' αὐτοῦ καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ ἰδρῦσῃ τὴν Λαύραν, ἵνα μετὰ τὴν εὐόδωσιν τῶν πολεμικῶν αὐτοῦ ἐπιχειρήσεων ἔλθῃ ἐνταῦθα, ἀλλ' ὁ Ἀθανάσιος δὲν ἐδέχθη καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ἡσυχαστήριόν του.

Θριαμβεύσας ὁ Νικηφόρος ἐν Κρήτῃ ἐπανῆλθεν τροπαιοῦχος εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἀλλὰ παρὰ τὴν μειδιῶσαν εἰς αὐτὸν δόξαν, ἡ ἰδέα τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ εἰς Ἅγιον Ὄρος ἐβυθίζετο περισσότερο εἰς τὴν σκέψιν του καθ' ἑκάστην. Ὄθεν ἀποστέλλει πρὸς τὸν Ἀθανάσιον ἓνα μοναχὸν ὀνόματι Μεδόθιον μὲ βίβλους χρυσὸν ὅπως πείσῃ αὐτὸν νὰ κάμῃ ἔναρξιν τοῦ ἔργου καὶ κατοσίαν πολλῶν δισταγμῶν πείθεται ὁ Ἀθανάσιος καὶ ἀρχίζει τὴν οἰκοδομὴν τῆς Λαύρας ἐν ἔτει 963.

Πρὶν ἀκόμη παρέλθῃ τετράμηνον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔργου, ὁ στρατηγὸς Νικηφόρος ἀναγορεύεται αὐτοκράτωρ, ὅτε ὁ Ἀθανάσιος μεταβαίνει εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ διὰ λόγων πικρῶν ἐλέγχει τὸν αὐτοκράτορα διὰ τὴν ἀσυνέπειαν αὐτοῦ. Ὁ Νικηφόρος προβάλλων τὴν ἀνάγκην ἔδωκεν εἰς τὸν Ἀθανάσιον νέαν ποσότητα χρημάτων ἵνα ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐργασίαν ὑποσχεθεὶς ὅτι εἰς κατάλληλον στιγμὴν θὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ πάντα καὶ θὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεώς του πρὸς τὸν Κύριον.

Ὁ αὐτοκράτωρ Νικηφόρος Φωκᾶς ἔδωσε διάφορα προνόμια καὶ χορηγίας εἰς τὴν νεόδμητον αὐτοῦ Λαύραν, ὥρισεν τὸν ἀριθμὸν τῶν μοναχῶν αὐτῆς εἰς 80, ὀρίσας σιτηρέσιον ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῆς νήσου Λήμνου καὶ κατέστησεν ἀπόλυτον κυβερνήτην αὐτῶν καὶ τῆς Λαύρας τὸν Ἀθανάσιον ἵνα διοικῇ πάντα «κατὰ τὸ τῷ Θεῷ φίλον καὶ τῇ μοναδικῇ καταστάσει ἁρμόδιον».

Ὁ αὐτοκράτωρ καὶ δευτέραν ἤδη φορὰν λησμονεῖ τὰς πρὸς Κύριον ὑποσχέσεις. Πολλοὶ γνωρίζουν ν' ἀνέρχωνται εἰς τὴν ἔξουσίαν, ἀλλὰ σπανιώτατα οἱ γνωρίζοντες νὰ κατέρχωνται, ἄλλως τε λόγῳ τοῦ μεγέθους τοῦ ἀξιώματος καὶ τῆς τότε καταστάσεως δὲν ἦτο εὔκολον ν' ἀπομακρυνθῇ τοῦ θρόνου. Τὴν νύκτα ὅμως τῆς 11ης Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 969 φονεύεται ὁ Νικηφόρος ὅστις ὑπῆρξεν εἰς τῶν ἐνδοξοτάτων καὶ ἡρωϊκωτάτων ἡγεμόνων τῆς πρώτης χιλιετηρίδος. Ἀντ' αὐτοῦ ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον ὁ στρατηγὸς Ἰωάννης Τσιμισκῆς, ἀλλὰ καὶ οὗτος ἔδειξεν εἰς τὸν Ἀθανάσιον καὶ εἰς τὴν Λαύραν μεγάλην εὐνοίαν, ὁ δὲ Ἀθανάσιος μετεχειρίσθη πολλάκις πολὺ ἐπιτυχῶς, τὴν πρὸς τὸν βασιλέα προσωπικὴν μεσιτείαν τοῦ μοναχοῦ Ἰωάννου τοῦ Ἰβήρου, ἐπιφανοῦς ἀνδρός, ὅστις διέμενον εἰς τὰ ὄρια τῆς Λαύρας ὑπὸ τὴν πνευματικὴν ἐπισκοπὴν τοῦ Ἀθανασίου καὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους συνέστησε τὴν μεγάλην Μονὴν τῶν Ἰβήρων. Ὁ Τσιμισκῆς ἠΐξῃσε τὸ σιτηρέσιον τῶν μοναχῶν, ὥστε ὁ ἐπὶ Νικηφόρου ἀριθμὸς τῶν 80 μοναχῶν ἠϋξήθη διὰ χρυσοβούλου εἰς 120. Δαπάνη δὲ τοῦ αὐτοκράτορος ἐκτίσθη τότε καὶ ὁ μέγας πύργος τῆς Μονῆς ὅστις καὶ σήμερον ἀκόμη καλεῖται «πύργος τοῦ Τσιμισκῆ».

τῆς Λαύρας. Ἀνήγειρε πρῶτον τὸ μέγα ὀδοντωτὸν τεῖχος εἰς σχῆμα σταυρικὸν καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἐγκατέστησεν ἐν ἀσφαλείᾳ τοὺς μοναχοὺς αὐτοῦ, ἠγωνίσθη δὲ διὰ τὴν ἴδρυσιν τοῦ καθολικοῦ ναοῦ καὶ παντοίων ἄλλων οἰκοδομῶν καλλιεργήσας καὶ τὰ περίε τῆς Λαύρας. Τὰ πολυπράγμονα ὅμως ταῦτα ἔργα ἀντικείμενα εἰς τὸν πρῶην ἀπράγμονα καὶ ἡμιάγριον ἀσκητικὸν βίον τῶν μοναχῶν τοῦ Ἀθῶ κατετάραξαν αὐτοὺς καὶ κατηγγέλθη ἐπισήμως ὁ Ἀθανάσιος εἰς τὸν αὐτοκράτορα, ὑπὸ τοῦ τότε Πρώτου τοῦ Ἀγίου Ὁρους Ἀθανασίου καὶ Παύλου τοῦ Ξηροποταμίτου ἐκ μέρους πάντων τῶν ἁγιορειτῶν ὡς ἀνατροπεὺς τῶν ἀρχαίων θεσμῶν.

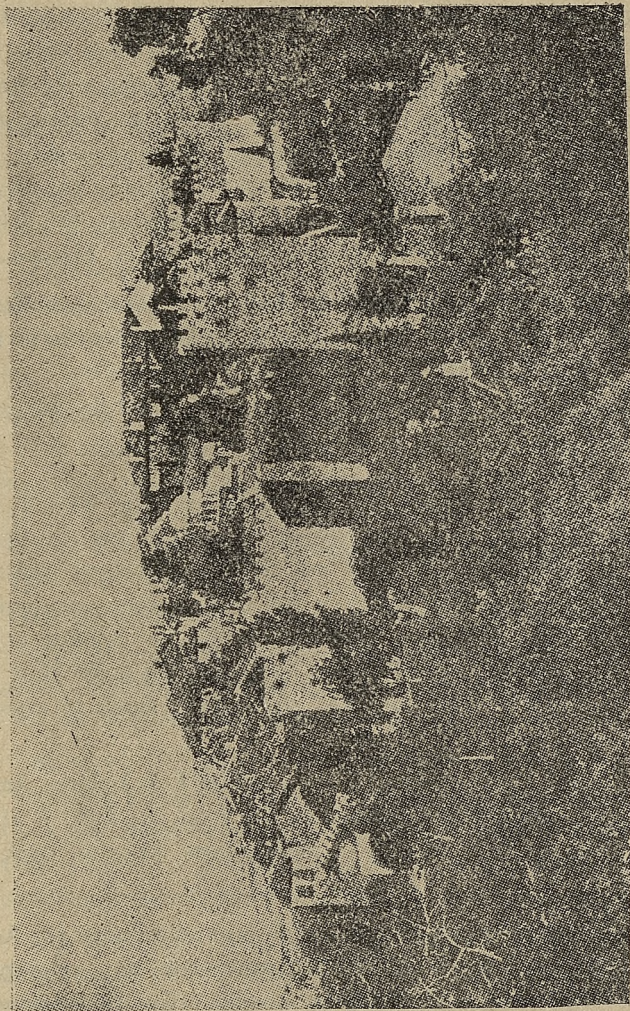
Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης ὁ Τσιμισκῆς πρὸς εἰρήνευσιν τῶν μοναχῶν ἀπέστειλεν ἐνταῦθα τὸν ἡγούμενον τῆς Μονῆς τοῦ Στουδίου καὶ ἐπίσημον μοναχὸν Εὐθύμιον συνταχθέντος μετὰ πάντων τῶν ἡγουμένων τοῦ Ἀγίου Ὁρους τοῦ πρώτου τυπικοῦ διὰ τοῦ ὁποίου ἐκανονίσθησαν ἐν γένει τὰ τῶν μοναχῶν.

Ὁ Ἀθανάσιος ὥρισε τὰ ὄρια τῆς Λαύρας καὶ ἐκαλλιέργησε καὶ τὸν ἐπ' ὄνοματι τοῦ Ἀγίου Εὐσταθίου Μυλοπόταμον, τοποθεσίαν ἐξέχουσαν ἐντὸς τῆς θαλάσσης μεταξὺ τῶν Μονῶν Ἰβήρων καὶ Φιλοθέου, ἵνα ἀναρρῶνύουν οἱ ἀποκάμνοντες ἐν τῇ ἀσκήσει καὶ σταυθμεύουν οἱ εἰς Καρυὰς πορευόμενοι Λαυριῶται μακρᾶς οὔσης τῆς ὁδοῦ.

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἀκόμη τοῦ Ἀθανασίου προσηρτήθησαν εἰς τὴν Λαύραν αἱ μοναὶ τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου τῶν Περιστερῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, τοῦ Μονοξυλίτου καὶ τοῦ Πλατέως ἐν Ἀγίῳ Ὁρει καὶ τοῦ Ὀρφανοῦ ἐν Χαλκιδικῇ, διότι ἔκτοτε αἱ συνιστώμεναι μεγάλαι μοναὶ ἤρχισαν ν' ἀπορροφοῦν τὰς μικροτέρας κατὰ τὸν νόμον τῆς ἀφομοιώσεως τοῦ μικροτέρου ὑπὸ τοῦ μεγαλυτέρου.

Εἶναι ἄγνωστον τὸ ἔτος τῆς τελευτῆς τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου. Ὑποτίθεται ὅμως ὅτι ἐτελεύτησε περὶ τὰ τέλη τοῦ I αἰῶνος. Ὁ Ἀθανάσιος εἶχε μεγάλην φήμην ἐπὶ ἀγιότητι. Ὁ Πατριάρχης Νικόλαος ὁ Χρυσοβέργης ἐπὶ μακρὸν μετ' αὐτοῦ συνοικήσας ἐν Ἀγίῳ Ὁρει καλεῖ αὐτὸν ἄνδρα ἐπισημότατον κεκτημένον μεγάλων ἀρετῶν (ἐν τῷ σιγγιλλίῳ διὰ τοῦ ὁποίου τῷ 989 προσήρτησε εἰς τὴν Λαύραν τὴν μονὴν τοῦ Γομάτου),

Εἰς τὴν Λαύραν σώζονται ἔγγραφα τινὰ τοῦ Ἀγίου Ἀθα-

Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΛΑΥΡΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

νασίου «τὸ τυπικόν», «ἡ διατύπωσις» καὶ ἡ «ὑποτύπωσις». Διὰ τούτων, ἐν εἴδει τελευταίων θελήσεων πρὸς τοὺς μοναχοὺς του τοὺς τότε καὶ τοὺς μεταγενεστέρους, κανονίζει τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν ἄλλην ὕλικὴν διακυβέρνησιν τῆς Λαύρας καὶ ὀρίζει τὰ καθήκοντα τοῦ προεστῶτος καὶ τῶν μοναχῶν σοφῶς καὶ θεοφιλῶς. Ὁ βίος αὐτοῦ ἐγράφη κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα, σωζόμενος μετὰ τῶν ἀνωτέρω εἰς τὴν Λαύραν. Ἐπίσης καὶ εἰς χειρόγραφον τοῦ ΙΓ' αἰῶνος εὗρισκόμενον εἰς τὸ ἐν Καρυαῖς κελλίον τῆς Ἁγίας Τριάδος τοῦ ἱερομ. Εὐγενίου εἰς τὸ ὁποῖον ἐμόνασε ἐπ' ὀλίγον ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος πρὸ τῆς ἐγκαταστάσεώς του εἰς Μελανᾶ.

Τῷ 1002 προσηρθήθη εἰς τὴν Λαύραν ἡ μονὴ τοῦ Καλαφάτου. Μετὰ τὸ ἔτος 1011 ἡ μονὴ τῶν Βουλευτηρίων μετὰ τοῦ ἐν Σκύρω μετοχίου αὐτῆς.

Τῷ 1046 ἠγόρασεν ἡ Λαύρα ἀπὸ τὴν τοῦ Φιλοθέου τὸ μονύδριον τοῦ Ἀτζιπάνου.

Τῷ αὐτῷ ἔτει ταρασσομένου ὑπὸ ἐρίδων τοῦ Ἁθω ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ὁ Μονομάχος ἀπέστειλε τὸν ἐπίσημον μοναχὸν Κοσμᾶν Τζιντζιλούκη καὶ ἐγένετο δεύτερον τυπικὸν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ πρώτου, ἐκ τοῦ ὁποίου πληροφοροῦμεθα ὅτι ἡ Λαύρα εἶχε τότε 700 μοναχοὺς καὶ διὰ τὸ πλῆθος τοῦτο ἐδόθη ἄδεια ἵνα προστεθοῦν τρία ἀκόμη ζεύγη βοῶν «διὰ τὴν ζύμην τοῦ ἄρτου» ἀντὶ τοῦ ἐνὸς τὸ ὁποῖον ὠρίζε τὸ πρῶτον τυπικόν.

Τῷ 1060 ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος Ι ὁ Δούμας ἀπῆλλαξε τὴν Λαύραν πάσης φορολογίας. Τῷ 1087 καὶ 1090 ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος Α' ὁ Κομνηνὸς προσήρτησε κτήσεις τινὰς εἰς αὐτήν.

Μετὰ τὰ μέσα τοῦ ΙΒ' αἰῶνος συνεχωνεύθη μετὰ τῆς Λαύρας ἡ ἐρημωθεῖσα μονὴ τῶν Ἀμαλφηνῶν. Διὰ τῆς προσαρτήσεως δὲ τῶν δύο ἀναφερθεισῶν μονῶν τῶν Βουλευτηρίων κειμένης ἐπὶ τῆς δυτικομεσημβρινῆς πλευρᾶς καὶ τῆς τῶν Ἀμαλφηνῶν ἐπὶ τῆς βορρειονατολικῆς, ἐπεξετάθησαν τὸ ὄρια τῆς Λαύρας καὶ ἐπὶ τῶν δύο πλευρῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Ἁγίου Ὁρους κατὰ τὸ πλεῖστον κατεστράφησαν, ἡ Λαύρα ὡς φαίνεται δὲν ὑπέστη ζημίας λόγῳ τῆς ὀχυρότητος αὐτῆς, δὲν ἠδύνατο ὁμως ἢ νὰ ὑποστῇ τὴν ἐπήρειαν τοῦ κακοδαίμονος περιβάλλοντος, πρὸς ἐπίμετρον δὲ προσεβλήθη ὑπὸ πανώλους ἀπὸ τοῦ ἔτους 1383 — 1407.

Τῷ 1394 συνετάχθη νέον τυπικὸν τοῦ Ὁρους κανονίζον κυρίως τὰς περὶ πρωτείων τῶν μονῶν ἀξιώσεις καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ πρώτου καὶ τοῦ πρωτάτου. Ἐκ τούτων πληροφοροῦμεθα ὅτι ὁ ἡγούμενος τῆς Λαύρας ἐχειροτονεῖτο, ὡς ὁ πρῶτος, ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου, φέρων καὶ βακτηρίαν.

Οἱ Παλαιολόγοι ἐμερίμνησαν διὰ τὰς κτήσεις τῆς Λαύρας προσθέσαντες νέας. Τῷ 1407 ὁ Ἰωάννης Παλαιολόγος ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὴν μέρος τῆς δεκάτης τῆς ὑπ' αὐτοῦ ὀχυρωθείσης καὶ ἐκ νέου συνοικισθείσης χερσονήσου τῆς Κασσάνδρας. Κατὰ τὰς ἀρχὰς δὲ τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἐπεσκέφη τὴν Λαύραν.

Οἱ Σέρβοι ἡγεμόνες εὐηργέτησαν τὴν Μονήν. Ὁ κράλλης Στέφανος ὁ ἰσχυρὸς ἀπῆλλαξε τῶν φόρων αὐτῆς τῷ 1347. Ὁμοίως καὶ ὁ δεσπότης Στέφανος Λαζάρεβιτς τῷ 1390, ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ Εὐγενία μοναχὴ ἀφιέρωσε διάφορα κτήματα τῷ 1398. Τῷ 1407 ὁ αὐτὸς προσήρτησεν εἰς τὴν Λαύραν χώρας ἱκανὰς καὶ μετὰ εἰκοσαετίαν χρηματικὸν τι ποσόν. Τῷ 1427 ὁ αὐτὸς προσέφερε δύο λυχνίας ἀργυρὰς τριάκοντα λιτρῶν. Τῷ 1452 ὁ Γεώργιος Βράγκοβιτς ἀντήλλαξε χωρίον τι ἀνήκον τῇ Μονῇ ἀντὶ 120 λιτρῶν ἀργύρου, προσφέρας ἐτέρας 60.

Κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα διάσημοι ἄνδρες ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἀγιότητι ἤκμασαν εἰς τὰ ὅρια τῆς Λαύρας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναφέρομεν τὸν Ἁγίον Γρηγόριον τὸν Παλαμάν, Θεόληπτον τὸν Φιλαδελφίας, Γρηγόριον τὸν Βυζάντιον καὶ Ἁγίον Μάξιμον τὸν Κουσοκαλυβίτην ὀπαδοὺς τῆς «νύψεως» καὶ τῆς «νοεραῆς προσευχῆς».

Τῷ 1574 ἐγένετο ἡ Λαύρα καὶ πάλιν κοινόβιος, διατελέσασα πρότερον ἐπὶ ἀρκετὸν διάστημα ιδιόρρυθμος. Εἰς τοῦτο συνέβαλε κυρίως ὁ ἐλθὼν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Ἁγίου Ὁρους Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Σίλβεστρος μὲ γνώμην τοῦ Πατριάρχου Ἱερουσαλῆμ.

Κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα ἡ Λαύρα ἔφθασεν εἰς μεγίστην πα-

ρακμὴν καὶ ἀθλιότητα. Ματαίως ὁ Πατριάρχης Κύριλλος ὁ Λούκαρις ἀνενέωσε τῷ 1621 τ' ἀρχαῖα αὐτῆς προνόμοια.

Τῷ 1623—24 ὁ Πατριάρχης Ἀνθιμος Β' παραιτηθεὶς τοῦ θρόνου καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Λαύραν διὰ τὴν μονάσῃ εὔρεν ἐν αὐτῇ 5—6 μοναχοὺς διαβιοῦντας ἐν μεγίστῃ πενίᾳ. Τότε κτισθεὶς νέας μονῆς ἄνω τοῦ κοιμητηρίου συνήχθησαν οἱ διεσπαρμένοι Λαυριῶται καὶ νέοι τινὲς μοναχοὶ ὅτε ἐδημιουργήθησαν ἔριδες μεταξὺ αὐτῶν πρὸς τοὺς μοναχοὺς τῆς παλαιᾶς Μονῆς, ἀλλὰ κατὰ σύστασιν τοῦ Πατριάρχου Ἀνθίμου συνηθροίσθησαν ἅπαντες εἰς τὴν παλαιάν.

Ἡ Λαύρα ἤρχισε ν' ἀναλαμβάνη μετὰ τὰ μέσα τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. Μετὰ δὲ τὸ 1670 ὁ Πατριάρχης Διονύσιος Βάρδαλης ὁ ἐξ Ἀνδρου εἰσελθὼν ἐν αὐτῇ ἐξώφλησεν ὅλα αὐτῆς τὰ χρέη καὶ πολλὰς οἰκοδομὰς οἰκοδόμησε. Ἡ εἴσοδος εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Πατριάρχου τούτου ἐγένετο κυριωτέρα αἰτία πρὸς ἀναβίωσιν αὐτῆς.

Κατὰ τὴν περίοδον δὲ τῆς ἀναβιώσεως περιεπλάκει εἰς μακρὰς ἔριδας μὲ τὰς γείτονας Μονὰς Καρακάλλου καὶ Ἀγίου Παύλου. Ἐκτοτε δὲ ἀντὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καθιερώθη ἡ μνήμη τοῦ κτίτορος τῆς Μονῆς Ἀγίου Ἀθανασίου.

Κατὰ τὸν ΙΖ' καὶ ΙΗ' αἰῶνα διάφοροι Πατριάρχαι καὶ ἀρχιερεῖς ἐγκαταβίωσαν εἰς τὴν Λαύραν. Ἐπί τινα δὲ χρόνον διέμεινεν ἐν αὐτῇ καὶ ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε'. Ὁμοίως ἐφιλοξένησεν ἱκανοὺς ἐξορίστους.

Γενναῖοι βοηθοὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν ἐφάνησαν εἰς τὴν Μονὴν καὶ οἱ ἡγεμόνες Βλαχίας καὶ Μολδαβίας. Ὁ Νεόγουλος τῆς Βλαχίας ἀνεκαίνισε τὴν Μονὴν στεγάσας καὶ τὸν ναὸν διὰ μολύβδου. Τὴν ἀνακαίνισιν ταύτην ἀναφέρει ὁ ἱατρὸς Κομνηνὸς περιηγηθεὶς τὸ Ἅγιον Ὄρος κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα. Ὁ πατὴρ τοῦ Νεογούλου Ῥάδουλος ἐδώρησε τῷ 1533 10.000 ἄσπρα. Διάφορα ποσὰ προσέφερον καὶ οἱ ἡγεμόνες Μολδαβίας Πέτρος ὁ Χελὸς (1579) καὶ Ἱερεμίας Μογύλας (1598) καὶ οἱ τῆς Βλαχίας Γαβριὴλ Μογίλας (1618) καὶ Κωνσταντῖνος Ῥακοβίτσας (1756).

Καὶ οἱ Τσάροι τῆς Ῥωσσίας Ἀλέξιος Μιχαήλοβιτς (1658)

καὶ Ἰωάννης καὶ Πέτρος Ἀλεξίεβιτς (1694) εὐηργέτησαν τὴν Λαύραν ἐπιτρέψαντες εἰς τοὺς μοναχοὺς αὐτῆς νὰ μεταβαίνουν εἰς τὴν Ῥωσσίαν πρὸς συλλογὴν βοθητῶν.

Κατὰ τὰ ἔτη 1817 καὶ 1818 μεγάλη δίκη ἔλαβε χῶραν μεταξὺ τῆς Μονῆς ταύτης καὶ τῆς τοῦ Ἁγίου Παύλου ἕνεκα ὁριστικῶν διαφορῶν εἰς ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀμφοτέραι κατέχουν δάση, δικαιοθεΐσης τῆς δευτέρας. Κατὰ τὴν ἐπιτόπιον ἐξέτασιν παρέστησαν ὁ Ἐθνομάρτυς Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε΄ καὶ ὁ πρῶν Λήμνου Καλλίνικος φέροντες τὰ ἐπιτραχεῖλια καὶ ὠμοφόρια αὐτῶν.

Κατὰ τὸν ΙΘ' αἰῶνα ἡ Λαύρα συνεπλήρωσε τὴν πρόοδον αὐτῆς. Πολλὰ οἰκοδομαὶ προσετέθησαν ἢ ἀντικατέστησαν τὰς παλαιάς, τὰ ἀγροτικὰ κελλῖα καὶ αἱ σκῆται αὐτῆς ηὐξήθησαν καὶ ἐξωραΐσθησαν, εἰς ὀλίγον δε χρονικὸν διάστημα ἀνεδείχθη ἡ λαμπρὰ αὐτῆς σκῆτη τοῦ Προδρόμου (Ῥουμανική), τὸ μέγα κελλίον τοῦ Ἁγίου Ἀρτεμίου καὶ ἄλλα.

Μετὰ τὰ μέσα τοῦ ΙΘ' αἰῶνος ἀνορθωτῆς τῆς χαλαρωθείσης οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Μονῆς ταύτης ὑπῆρξεν ὁ ἀρχιμ. αὐτῆς Βενιαμὶν ἐκ τῆς νήσου Κῶ, εἰς τῶν νοσημονεστάτων τότε πατέρων τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Κατὰ τὸ ἔτος 1790 ἐλεχειρήθη ἡ ἐπάνοδος εἰς τὸν κοινοβιακὸν βίον ἄνευ ἀποτελέσματος. Ὅμοίως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ 1912 μετ' ἐνθουσιασμοῦ τῶν πατέρων καὶ δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας ἐλήφθη ἡ πρὸς τοῦτο ἀπόφασις, ἀλλὰ δυστυχῶς κακαὶ εἰσηγήσεις ὄρισμένων ἰδιορρυθμιτῶν ἀντιπρόσώπων παρὰ τῇ Ἱερᾷ Κοινότητι ἀνέτρεψαν τὴν θεάρεστον ταύτην προσπάθειαν.

Ἦδη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους εὐάριθμοι πνευματικοὶ καὶ φιλόφρονες πατέρες ἐπανέφερον καὶ πάλιν τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ συζητεῖται ἡ ἐπάνοδος εἰς τὸν ῥυθμὸν τὸν ὁποῖον ἐχάραξεν ἐξ ἀρχῆς αὐτὸς ὁ ἰδρυτῆς τῆς Λαύρας Ἅγιος Ἀθανάσιος.

Ἡ Λαύρα ἔχει καλὴν τάξιν. Εἰς τοὺς χρόνους δὲ τούτους καὶ τοὺς μεθ' ἡμᾶς κατὰ τοὺς ὁποίους διάφορα θεωρήματα ἀναταράσσουν καὶ μέλλουν ν' ἀναταράξουν τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώ-

που, εἴθε ἢ γεραρὰ Λαύρα ἐπανερχομένη εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰδρου τοῦ της χαραχθεῖσαν ὁδὸν τοῦ κοινοῦ βίου, ἔξακολουθήσῃ ὡς πρότερον ἀντεχομένη στερωῶς τῶν πατρῶων.

Ἡ Λαύρα ἀναλόγως τοῦ ὄγκου αὐτῆς δὲν ἔχει ἐπαρκεῖς πόρους. Τὸ κύριον εἰσόδημά της εἶναι τὰ ἐκ τοῦ δάσους διάφορα προϊόντα, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐμειώθη εἰς τὸ ἐλάχιστον μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν δασῶν αὐτῆς ἐκ τῆς μεγάλης πυρκαϊᾶς τοῦ 1945. Ἄλλα εἰσοδήματα ἔχει ἐκ τῶν μετοχίων της ἀπηλλοτριωμένων καὶ μὴ, εὗρισκομένων εἰς τὴν Χαλκιδικήν, Λῆμον, Ἄγ. Εὐστράτιον, Σκύρον, Θάσσον, Σέρρας, Χίον, Κρήτην, Καλάμας, Σποράδας, Ἴμβρον, Ἀνδριανούπολιν καὶ Σμύρνην.

(Συνέχεια)

« ὦ, πόσον ὠραία καὶ ἐπαινετὴ εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ πλησίον, ἐὰν ἡ προσπάθεια αὐτῆς δὲν ἀποσπᾷ ἡμᾶς ἐκ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ; Πόσον γλυκεῖα εἶναι ἡ μετὰ τῶν πνευματικῶν ἡμῶν ἀδελφῶν συναναστροφή καὶ συνομιλία, ἐὰν δυνηθῶμεν νὰ φυλάξωμεν μετ' αὐτῆς καὶ τὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ τοιαύτην;

Καλὸν εἶναι λοιπὸν νὰ φροντίζωμεν περὶ τούτων, ἐφόσον ἤθελεν ἐπιτρέπει τοῦτο ὁ ἀρμόδιος καιρὸς, ὄχι ὅμως μὲ πρόφασιν τῆς μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὀμιλίας καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ πλησίον νὰ ἐκπίπτωμεν ἐκ τῆς κρυπτῆς ἐργασίας καὶ τῆς ὑψηλῆς πολιτείας καὶ ἐκ τῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ ἀδιαλείπτου ὀμιλίας, διότι ἡ σύγχυσις τοῦ δευτέρου, δηλ. τῆς πτώσεως τῆς πολιτείας καὶ τῆς θεϊκῆς συνομιλίας, προέρχεται ἐκ τῆς συστάσεως τοῦ πρώτου τῆς μετὰ τῶν ἀδελφῶν συνομιλίας, καθόσον ὁ νοῦς ἡμῶν δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ φυλάξῃ συγχρόνως καὶ τὰς δύο συνομιλίας ».

Ἐοσίου Ἰσαὰκ

Ὡς ἀναγράφει τὸ Γεροντικόν, ἠρωτήθη ὁ ἐρημίτης Μιῶς, ἂν ὁ Θεὸς δέχεται τὴν μετάνοιαν καὶ ἀπήντησε εἰπὼν « Εἶπέ μοι ἀδελφέ, ἐὰν σχισθῇ τὸ ἔνδυμά σου, πετᾶς αὐτὸ ἔξω; » ἀπεκρίθη ὁ ἐρωτήσας « ὄχι, δὲν τὸ πετῶ ἀλλὰ τὸ διορθῶνω. » Τότε ἀπήντησεν ὁ Μιῶς « ἐὰν λοιπὸν σὺ λυπέσαι καὶ οἰκονομῆς τὸ ἔνδυμά σου, ὁ Θεὸς δὲν θὰ λυπηθῇ καὶ δὲν θὰ οἰκονομήσῃ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἰδίου αὐτοῦ πλάσματος; »

ΕΝΑΣ ΤΡΑΓΙΚΟΣ ΟΛΟΦΕΡΝΗΣ

Ἡ βοή καὶ ὁ σάλαγος καὶ τὸ φρικτὸ σείσιμο τῆς Ἰονίου γῆς δὲν εἶχε ἀκόμη σταματήσει ὁ θολὸς τοῦ κονιορτοῦ γνόφος, ποὺ ὑψώθη ἀπ' τὰ ἐρεΐπια πρὸς τὸν γαλάζιο οὐρανὸ καὶ σὰν πένθιμο τοῦλι εἶχε τυλίξει τὰ ἄλλοτε φωτόλουστα χωριά της, δὲν εἶχε ἀκόμη διαλυθῆ ἀπὸ τὶς θλιβερὲς λίθινες πυραμίδες τῶν γκρεμισμένων καὶ σωριασμένων κτιρίων μόλις εἶχαν ἀρχίσει τὰ συνεργεῖα νὰ ἀνάσζονουν τοὺς σάρκινους πολτοὺς καὶ τὰ συντετριμμένα ὄστα τῶν καταπλακωμένων θυμάτων, καὶ τὰ ἀποκαΐδια τῶν καμμένων σπητιῶν ἄχνιζαν ἀκόμη, ἀναδίδοντας ἐδῶ κι' ἐκεῖ, μέσα ἀπὸ μικρὲς τολύπες καπνοῦ, τὴν πνιγηρὴ κνίσσα τῶν καιομένων ὀστέων τὸ δάκρυ τῆς ἀποσβολωμένης χήρας καὶ τῶν μικρῶν ὄρφανῶν, γιὰ τὸν ἀπροσδόκητο χαμὸ τοῦ προστάτου, κυλοῦσε ἀκόμη καφτὸ πάνω στὰ ρουφηγμένα ἀπὸ τὸν λιμὸ καὶ τὴν ἀπόγνωσι μάγουλά τους, ὅταν ἦ κυρία Ἀγνώσια μὲ τὴν πολυμελῆ οἰκογένειά της μάζεψε βιαστικῆ τοὺς μπόγους της καὶ τὸ κομπόδεμά της — πάλι καλὰ πῶς σώθηκαν καὶ αὐτὰ ἀπὸ τὴν λαίλαπα τοῦ σεισοῦ — καὶ σπρώχνοντας ἀνάμεσα στὸ κηρυγημένο πλῆθος τῶν ἀνθρώπων, ποὺ «ἐκλελυμένοι καὶ ἐρριμένοι ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα» εἶχαν μαζευτῆ στὸ καταραγισμένο μουράγιο, ἔφτασε ὡς τὴν ἄκρῃ τοῦ μώλου, κι' ἀνέβη ὅσο πιὸ γρήγορα μποροῦσε — πρώτη αὐτὴ κι' ἀπὸ πίσω οἱ δικοὶ της — τὴν σκάλα τοῦ βαποριοῦ. Σὲ λίγο βρέθηκε στὸν Πειραιᾶ κι' ἀπ' ἐκεῖ στὴν κλεινὴ μοντέρνα Ἀθήνα, γιὰ τὴν ὁποία τόσα πολλὰ θαυμαστὰ καὶ περίεργα ἄκουγε καὶ διάβαζε στὸ νησιὶ κάθε τόσο, ὥστε νὰ μὴ περνᾷ σχεδὸν νύχτα, ὅπου... ἡ μαγικὴ ἀκτινοβολία τῆς παραμυθένιας πόλεως, νὰ μὴ καταυγάζῃ τὸν σκιερὸ κόσμον τῶν νυκτερινῶν ταραγμένων ὄνειρων της...

Θὰ ἐπιθυμοῦσε βέβαια, αὐτὴ ἡ σημερινὴ ἀκούσια μετάναστευσίς της, νὰ μὴν εἶχε γίνει κάτω ἀπὸ τὶς τόσο πικρὲς καὶ ταπεινωτικὲς συνθῆκες τοῦ πρόσφυγος σεισοπλήκτου, δυὸ λέξεις ποὺ πειραζαν κάπως στὸ φιλότιμο τὴν κυρία Ἀγνώσια. Ἀλλὰ

—ἔλεγε παρηγορητικὰ στὸν ἑαυτὸ της— κάλλιο κι' ἔτσι παρὰ ποτέ. Σκεφτόταν κάποια λόγια, πὺ εἶχε κάποτε ἀκούσει σ' ἓνα κήρυγμα στὴν ἐπαρχία, ὅπου τυχαίως παρευρέθηκε κι' αὐτή, ὅτι ὁ Θεὸς πολλές φορές ξέρει νὰ βγάζη καὶ ἀπὸ τὸ πικρὸ, γλυκὺ.. Ποιὸς ξέρει! Μπορεῖ καὶ τώρα ἡ πικρὴ αὐτὴ δοκιμασία τῆς προσφυγιάς νὰ γινόταν ἀφορμὴ γιὰ νὰ δρέψη τό... περιπόθητο μέλι αὐτῆς τῆς θαυμαστῆς κυψέλης πὺ λέγεται Ἀθήνα... Σπουδὲς γιὰ τὰ μικρότερα παιδιὰ, δουλειὲς ἐμπορικὲς γιὰ τοὺς μεγάλους γιουὺς, μιὰ καλὴ τύχη γιὰ τὶς κόρες, ζωὴ ἀξιοπρεπῆς καὶ πρὸ πάντων χαρούμενη. Γιατὶ ὄχι; Ἡ κυρὰ-Ἀγνωσία ἦταν καπάτσα καὶ δὲν τὴν ἐπτοοῦσε καμμιά συμφορὰ. Αὐτὴ διαφέντευε πάντοτε τὴν οἰκογένεια, ἀπὸ τὸν Βενιαμίν της, τὸν εἰκοσαετῆ τότε Βασιλάκη, μέχρι τὸν κύριο Περικλῆ, τὸν σύζυγό της. Ἦταν αἰσιόδοξη γιὰ τὸ μέλλον. Κάτι, τὸ χρουσὸ κομπόδεμα, κάτι, μερικὲς καλὲς γνωριμίες τῶν Ἀθηναίων, θὰ βοηθοῦσαν ὥστε ὅλοι νὰ τακτοποιηθοῦν, ἀπὸ τὸν συμβολαιογράφο κ. Περικλῆ, μέχρι τὸν Βασιλάκη, πὺ ἐπρόκειτο μάλιστα νὰ ἐπιστρατευθῆ. Ἄχ αὐτὸς ὁ Βασιλάκης! Ἦταν ἡ κρυφὴ πληγὴ τῆς καρδιάς της καὶ τὸ «πουὰν φαίμπλ» τῆς οἰκογενείας! Μὲ τὴν ἀγίατρευτὴ ἠθικολογία του, μὲ τὴν ἀδυναμία του νὰ προσαρμοσθῆ στὶς συνθῆκες τῆς μοντέρνας ζωῆς, ἀποτελοῦσε μιὰ παραφωνία, ἓνα... καρκίνωμα στὸν σφριγηλὸ καὶ αἱματώδη ὄργανισμὸ τῆς οἰκογενείας. Τὸν εἶχαν βαρεθῆ, τὸν εἶχαν σχεδὸν συχαθῆ. νὰ τὸν βλέπουν νὰ κάνη.. παρέα μὲ τὰ ράσα, νὰ πηγαίνη στὰ κηρύγματα, στὴν Ἐκκλησία, νὰ προτιμᾷ τοὺς μοναχικοὺς περιπάτους στὰ ἡσυχώτερα μέρη καὶ πρὸ πάντων —ἄ, αὐτὸ τοὺς ἔκανε ἔξω φρενῶν— νὰ ἀλληλογραφῆ μὲ κάποιους νέους, πὺ εἶχαν γίνει τελευταῖα μοναχοὶ στὸ Ἅγιον Ὄρος. Ἀπὸ τὸν καιρὸ μάλιστα πὺ ἡ κυρία Ἀγνωσία τοῦ εἶχε τσακώσει ἓνα τέτοιο γράμμα, ὅπου ἐκμυστηρευόταν πλατύτερα στοὺς Ἄγιορεῖτες τὸν κρυφὸ πόθο του νὰ ἀφοσιωθῆ στὴν μοναχικὴ πολιτεία —καὶ μάλιστα νὰ γίνη ἱερομόναχος— καθὼς καὶ τὴν ἀπάντησι τῶν μοναχῶν, ὅπου τοῦ συνιστοῦσαν νὰ φυλαχθῆ πάση θυσίᾳ ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἁμαρτήματα, πὺ ἀποτελοῦν κώλυμα γιὰ τὴν ἱερωσύνη, ἡ κυρία Ἀγνωσία εἶχε χάσει τὸν ὕπνο της... Δόξα σοι ὁ Θεὸς λοιπόν! —ἔλεγε τώρα καθε τόσο μέσα της, βλασφημιῶνας ἔτσι τὸ ἅγιο τοῦ Θεοῦ

ὄνομα. — ὅπου ἡ νέα ζωὴ τῆς πρωτευούσης, καὶ πρὸ πάντων τὸ στρατιωτικό, θὰ τοῦ .. ἀνοίξουν λιγάκι τὰ μάτια. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ πρώτη φροντίδα της, μόλις ἔφτασαν στὴν Ἀθήνα, ἦταν νὰ ἐξαπολύσῃ τὸν κ. Περικλῆ πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ, μὲ τὶς καλὲς γνωριμίες, νὰ ὑπηρετήσῃ ὁ Βασιλάκης τὴν θητεία του σὲ καμμιά στρατιωτικὴ μονάδα τῶν Ἀθηνῶν, γιὰ νὰ τὸν ἔχουν ἔτσι κοντὰ τους καὶ νὰ τὸν διαφεντεύουν τόν... «μπουνταλᾶ».

— Τὶ θὰ γίνῃ τὸ χάλι του, ἐκμυστηρευόταν στοὺς δικούς της, ἄν φύγῃ ἀπὸ κοντὰ μας καὶ μείνῃ δυὸ καὶ τρία χρόνια στὴν ἐπαρχία καὶ μπλεχτῆ ἀκόμη περισσότερο μὲ τοὺς παπάδες καὶ τοὺς ἱεροκήρυκες καὶ τὰ κατηχητικά καὶ πρὸ πάντων μὲ τοὺς καλογέρους; Πρέπει, Περικλῆ μου, πάσῃ θυσίᾳ νὰ μείνῃ τὸ παιδί κοντὰ μας, ὑπό... τὴν ἐπίβλεψί μας.

Ὁ κ. Περικλῆς δὲν ἠμποροῦσε νὰ κάνῃ ἀλλοιῶς, παρὰ νὰ συμφωνῆ πάντοτε μὲ τὴν ἐξουσιαστικὴ καὶ πολυμήχανη σύζυγό του. Κι' ἔτσι, τρέχοντας ἀπάνω κάτω, κατάφερε νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ πρῶτο μέρος τοῦ σχεδίου τῆς συμβίας του. Γιατὶ εἶχε καταστρώσει σχέδιο ἐπιτελικὸ ἢ κυρία Ἀγνωσία ὑπὲρ τῆς διαφωτίσεως καὶ σωτηρίας τοῦ Βασιλάκη. Ἦταν τρομερὴ στὴν σύλληψι καὶ ἐφαρμογὴ μεγαλοφυῶν σχεδίων γιὰ κάθε φλέγον ζήτημα τῆς ζωῆς. Καὶ φυσικά, φλέγοντα γι' αὐτὴν ζητήματα τῆς ζωῆς, ἦταν τὰ «πρακτικοῦ καὶ θετικοῦ περιεχομένου»: τί καὶ πῶς «φάγωμεν καὶ πίωμεν καὶ ἐνδυσώμεθα» κατὰ τὸν καλύτερο καὶ ἀκοπώτερο δυνατὸ τρόπο. Τὰ ἄλλα ἦταν... «συναξάρι», συνήθιζε νὰ λέγῃ.

— Δὲν σοῦ λέγω βέβαια νὰ ἀρνηθῆς τὴν θρησκεία σου! Θὰ κάνῃς καὶ τὸν σταυρό σου, θὰ πᾶς καὶ στὴν Ἐκκλησία σου σὰν ἄνθρωπος, μὰ θὰ ζήσης καὶ τὴν «ζωὴ σου», θὰ κυττάξῃς καὶ τὸ συμφέρο σου, θὰ μεριμνήσης καὶ γιὰ τὸ σῶμα σου. Τὸ σῶμα ὁ Θεὸς μᾶς τῶδωσε γιὰ νὰ τὸ φυλάμῃ καὶ ὄχι γιὰ νὰ τὸ παιδεύωμε... Δὲν διάβασες ποτέ σου μεσ' στὰ εὐαγγέλια, πὺν κραιτᾶς ὀλημερίς, τί εἶπε ὁ Χριστός;... «καὶ ταῦτα πράττειν καὶ ἐκεῖνα μὴ ἀφιέναι»...

Ἐίχε ἀρχίσει ἤδη ἡ κατήχησις τοῦ Βασιλάκη, τακτικὴ, συστηματικὴ, ἀπὸ τὴν πρώτη κι' ὅλας ἡμέρα ὅπου, ἀδειοῦχος, ἦρθε στὸ προσφυγικὸ κονάκι τους, σ' ἓνα τέρμα μιᾶς ἀπόμερης

συννοικίας τῶν Ἀθηνῶν. Γιὰ νὰ βοῆ τὸ διαμέρισμα αὐτὸ ἡ κυρία Ἀγνωσία κοπίασε πάρα πολύ. Ἡμέρες καὶ ἡμέρες ἀνεβοκατέβαινε στὰ τραῦμα καὶ στὰ λεωφορεῖα, ὥσπου νὰ βοῆ αὐτὸ πού ζητοῦσε. Ζητοῦσε διαμέρισμα ὄχι ἐλεύθερο, ἀλλὰ μὲ συγκατοικία, καὶ παρ' ὅλο πὺ πολλὰ τέτοια διαμερίσματα τῆς εἶχαν προσφερθῆ, παραδόξως τὰ εἶχε ὅλα ἀποποιηθῆ. Κάποιο ἰδιαιτέρο προσόν, κάποιο ξέχωρο θέλημα, ἀπαιτοῦσε φαίνεται νὰ ἔχη τὸ διαμέρισμα, μὰ ποιὸ ἀκριβῶς, δὲν ἔλεγε, οὔτε στοὺς νοικοκυραίους, οὔτε στοὺς δικούς της. Ἐπὶ τέλους φαίνεται νὰ βοῆκε αὐτὸ πὺ ζητοῦσε, ἂν καί, τὸ διαμέρισμα αὐτὸ τῆς τελικῆς προτιμήσεώς της, ὑστεροῦσε καὶ σὲ ἀνέσεις καὶ στὸ οἰκονομικὸ μέρος, ἀπὸ τὰ ἄλλα πὺ εἶχε ἐπισκεφθῆ. Ἀσφαλῶς κάποιον ἀνεξιχνίαστο καὶ μεγαλοφυῆ συνδυασμὸ θὰ εἶχε κάνει ἡ κυρία Ἀγνωσία στοὺς ὑπολογισμούς της. Γιατὶ εἶπαμε ὅτι ἦταν ἀσυναγώνιστη στὴν ταχεῖα σύλληψη καὶ ἐφαρμογῇ τῶν πλέον ἀπιθάνων συνδυασμῶν. Παρὰ τὸ παράξενο ὄνομά της, αὐτὴ τὰ ἤξερε ὅλα· κόσμος καὶ ντουνιαῶς εἶχε καταφύγει στὰ φῶτα της, ὅταν βρισκόταν, πρὸ τοῦ σειμοῦ, στὸ νησί. Στὸ διαμέρισμα μπῆκαν μετὰ τὸ νέο ἔτος καὶ ἡ κυρία Ἀγνωσία, θέλοντας νὰ προσδώσῃ στὸ γεγονός αὐτὸ ἰδιαιτέρο τόνο, ἀπεφάσισε νὰ γιορτάσουν — τὴν ἡμέρα τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου — τὸν μεγαλύτερο γιὸ της Ἀντώνη, μὲ ἓνα καλὸ φαγοπότι — πάρτυ, «γιὰ νὰ ξεσκάσουν λίγο καὶ τὰ παιδιὰ ἀπὸ τίς λαχτάρες τῶν σεισμῶν». Ὁ κ. Περικλῆς, «καθ' ὑποβολὴν» πάντοτε τῆς κ. Ἀγνωσίας, ἐφρόντισε ἐγκαίρως, μαζὶ μὲ τὰ ἀπαραίτητα «ὀψώνια» τῆς διασκεδάσεως, νὰ ἐκμαιεύσῃ ἀπὸ τὸν κ. Διοικητὴ τῆς στρατιωτικῆς μονάδος καὶ μιὰ ἀδειούλα γιὰ τὸν Βασιλάκη, γιὰ νὰ μὴ στερηθῆ καὶ αὐτὸς τὴν ψυχαγωγία καὶ τὴν θαλπωρὴ τοῦ οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος...

Κι' ἔτσι... χαρούμενα καὶ ζωηρὰ ἄρχισε πρὸς τὸ ἀπόβραδο τὸ πρῶτο οἰκογενειακὸ, ἀθηναϊκὸ καὶ ἀντισεισμικὸ, γλέντι, ὃ πρῶτος τρυγητὸς τοῦ.. ἀπτικοῦ μελιοῦ. Ὁ Βασιλάκης ἤρθε τιμητικῶς συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν κ. Διοικητὴ του, πὺ εἶχε προσκληθῆ καὶ αὐτὸς στὴν συγκέντρωσι. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι εἶχε ἔρως ἄκεφος, γιὰ τὴν προηγούμενη ἀκριβῶς ἡμέρα τοῦ εἶχε κοινοποιηθῆ ἡ διαταγὴ τῆς ἀποσπάσεώς του σὲ στρατιωτικὴ μονάδα τῶν Ἀθηνῶν, κι' ἔτσι εἶδε νὰ σβύνη καὶ ἡ τελευταία του

ἐλπίδα νὰ ὑπηρετήσῃ ὅσο τὸ δυνατόν μακρύτερα ἀπὸ τὴν πόλι
 τῆς κακίας, τῆς ματαιότητος καὶ τῶν παθῶν, σὲ μιὰ ἀπόμερη,
 συνοριακὴ κατὰ τὸ δυνατόν, μονάδα, γιὰ νὰ γυμνάσῃ, ὄχι μόνο
 τὴ ψυχὴ του μέσα στὸ γλυκὸ θάλπος τῆς σιγαλιᾶς ἀλλὰ καὶ τὸ
 σῶμα του σὲς ἀπότομες βουνίσσιες ράχες, καὶ ἐπὶ τέλους γιὰ νὰ
 πλουτίσῃ καὶ τὴν πείρα του, γνωρίζοντας ἐκ τοῦ πλησίον τι εἶνε
 ἀκριβῶς τὰ σύνορα τῆς ἀγαπημένης πατρίδος. Γιατὶ εἶπαμε ἤδη:
 ὅτι ὁ Βασιλάκης ἦταν «ἀνάποδος», «μονόχρωτος». «ἀπροσάρμο-
 στος» καὶ τὰ παρόμοια καὶ ἐπιζητοῦσε ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο, ἀπὸ
 ἐκεῖνο ποὺ διεκδικοῦσαν καὶ ἐμάχοντο νὰ ἀποκτήσουν οἱ πολλοί,
 οἱ «κοινωνικοὶ» καὶ «προσηρμοσμένοι». Ἦρθε λοιπὸν κακόκε-
 φος στὸ σπῆτι. Τὸ ραδιόφωνο, τὰ εὐφυολογήματα τῶν προσκα-
 λεσμένων, τὰ πλούσια καὶ ποικίλλα φαγητά, ὅλα τέλος πάντων
 τὸν ἐνοχλοῦσαν, καὶ μάλιστα ὅταν σκεπτόταν τὸ ἀνθρώπινο
 δράμα, ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ παίζεται πίσω, στὸ κατακαυμένο
 νησί. Εἶχε καθίσει μὲ βαρεῖα καρδιὰ στὸ τραπέζι καὶ μὲ τὴν ἀ-
 πόφασιν νὰ φάῃ λίγο, καὶ πρὸ παντὸς νὰ μὴ πιῇ κρασί, πέρα
 ἀπὸ τὸ πρῶτο ποτῆρι γιὰ νὰ εὐχηθῇ τυπικὰ τὸν ἐφορτάζοντα ἀ-
 δελφό. Παράξενο ὅμως πρᾶγμα! Εἶτε ἀπὸ τὴν κακοκεφιά, εἶτε
 γιατί τὸ κρασί ἦταν δυνατό γιὰ τὸν ἀσυνήθιστο ὄργανισμό του,
 εἶτε ἀπὸ ἄλλο ἀνεξιχνίαστο αἷτιο, τὸ πρῶτο ἐκεῖνο ποτῆρι τοῦ κρασιοῦ
 τοῦ ἔφερε μιὰ ἐλαφρά, μᾶλλον εὐχάριστη, ζάλῃ· λίγο μετὰ τὸ πίο-
 σιμό του τοῦ φανῆκαν τὰ πράγματα κάπως ροδαλότερα, ἔτσι ποὺ
 ὅταν ἦ σπητονοικοκυρὰ — ἡ ὁποία σὰν δικὴ τοῦ σπητιοῦ εἶχε
 ἀναλάβει νὰ βοηθῇ στὸ σερβίρισμα τῶν φαγητῶν καὶ στὸ κέρα-
 σμα τοῦ κρασιοῦ — ἐπέμεινε νὰ τοῦ ξαναγεμίσῃ τὸ ποτῆρι, δὲν
 ἀρνήθηκε, γιὰ νὰ μὴ τὴν προσβάλλῃ. Τὰ περαιτέρω ποτήρια τὰ
 ἤπιε ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ζωηρότερης εὐθυμίας, ποὺ τοῦ εἶχαν
 προξενήσει τὰ πρῶτα, τὰ δὲ τελευταῖα ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν μιᾶς πα-
 ράξενης θεωρίας περὶ ὀφειλομένης «ὑπακοῆς» τοῦ στρατιώτου
 πρὸς τοὺς ἀνωτέρους του, ποὺ τοῦ ἀνέπτυσσε ὁ κ. Διοικητής,
 προσφέροντάς του, μέσα στὸ πανδαιμόνιο τῆς εὐθυμης συντρο-
 φιάς, ἀπανωτὰ γεμᾶτα κρασοπότηρα, ὥσπου ὁ Βασιλάκης μεθυ-
 σμένος γιὰ καλὰ ἀποτραβήχθηκε σ' ἓνα δωμάτιο — ὡς προχει-
 ρότερον καὶ καταλληλότερον βρέθηκε τὸ δωμάτιο τῆς νοικοκυρᾶς —
 ὅπου τὸν ὠδήγησε ψύχραιμα ἡ κυρία Ἄγνωσία, ἡ ὁποία, ἀφοῦ
 κρυφομίλησε βιαστικὰ μὲ τὴν τελευταία, ξαναγύρισε στὴν εὐρύ-

χωρη αἴθουσα τοῦ συμποσίου κι ἔξακολούθησε νὰ δίνη τὸν τόνο τοῦ κεφιοῦ καὶ τῆς ἀλλεγκροσύνης.

Ἡ νεαρὰ οἰκοδέσποινα μὲ τὸ πορνικὸ ντύσιμο καὶ τὰς τρυφάς, δὲν ξαναγύρισε ἀπὸ τὴν στιγμή ἐκείνη στὴν εὐθύμη συγκροφία· κι αὐτὸ γιατί ἡ τρομερὴ Ἀγνωσία εἶχε ἐπιβάλλει ἅστις καθένα ἀπὸ τοὺς συνδαιτημόνας τὸν ἰδιαίτερο ρόλο του, κατὰ τὴν προτελευταία αὐτῆ προᾶξι, τὴν ποιοὶ δραματικὴ τοῦ ὄλου οἰκογενειακοῦ δράματος, πὺν γοργὰ ἐξελισσόταν πρὸς τὸ τέλος της, στὴν ἀπόμερη ἐκείνη συνοικία τοῦ Γκύζη; Καὶ τὸν μὲν πατέρα, ἀδελφία καὶ τὶς ἀδελφές τοῦ Βασιλάκη εἶχε μεταβάλλει σὲ κοινούς μαστροπούς, τὸν Βασιλάκη σ' ἓνα τραγικὸ Ὀλοφέρνη καὶ τὴν πορνικὴ οἰκοδέσποινα σὲ μιὰ πληρωμένη Ἰουδίθ, μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ θερίση, ὄχι τὴν κεφαλὴ του —μακάρι νὰ ἦταν ἔτσι!— ἀλλὰ τὸν ἀνθὸ τῆς ψυχῆς του, γιὰ νὰ μὴ δέση ἔτσι ποτὲ ὁ καρπὸς τοῦ ἰδανικοῦ της, πάνω στὸν κλῶνο τῆς ἐφήμερης τούτης ζωῆς...

*
* *

Ὅταν κατὰ τὸ ἀπομεσήμερο τῆς ἄλλης ἡμέρας ξύπνησε ὁ Βασιλάκης, δὲν βρῆκε ἀπολύτως κανένα μέσα στὸ σπῆτι. Ἐρριξε λίγο νερὸ στὸ πρόσωπό του καὶ βγῆκε ἔξω, σέρονοντας μηχανικὰ τὰ βήματά του μέσα στοὺς λασπωμένους δρόμους τῆς Ἀθήνας... Περπάτησε ὥρες πολλές, ὥσπου βρέθηκε, χωρὶς κι' αὐτὸς νὰ τὸ καταλάβῃ, ἀπὸ τοῦ Γκύζη στὸ Θησεῖο, ὅπου καὶ πρωτοαναρωτήθηκε γιὰ ποῦ πηγαίνει... Ὁ νοῦς του πέταξε σ' ἓνα φίλο του ἐπιστήθιο, καὶ τραβῆξε πρὸς τὴν Καστέλλα. Κλαίγοντας τοῦ διηγῆθηκε τὴν συμφορὰ του, πὺν τὴν ἔβλεπε τόσο μεγάλη, τόσο ἀνεπανόρθωτη, ὥστε τὸ σκοτισμένο του μυαλὸ νὰ μὴ βροῖσκῃ ἄλλη λύσι, παρὰ τὸν γκερέμό... Εὐτύχημα ὅτι ὁ φίλος του ἦταν ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἠμπόρεσε μὲ τὸ φῶς τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου νὰ διαλύσῃ τὴν σκοτία ἀπὸ τὴν σατανικὴ συναρπαγὴ, καὶ σὰν καλὸς Σαμαρεῖτης νὰ ἐπιχύσῃ τὸ πρῶτο βάλαμο στὸ μεγάλο καὶ νωπὸ τραῦμα τοῦ νεαροῦ Βασιλάκη. Τὸν φίλεψε στὸ σπῆτι ἐκεῖνο τὸ βράδυ καὶ ἀπὸ τότε τὸν συντροφεύει τακτικὰ στὶς ἐλεύθερες ὥρες του, προσπαθῶντας νὰ τοῦ ἀποσπάσῃ τὸν νοῦ ἀπὸ τὴν ἔμμονη ἰδέα τῆς αὐτοκτονίας.

*
* *

Καὶ ἡ μὲν προτελευταία προᾶξις, ὅπως τὴν ἐκθέσαμε πάρα —πάνω, εἶχε συνθέτῃ καὶ ὑποβολέα τὴν τρομερὴ κυρία Ἀγνωσία, πὺν δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν ἀγνωσία τοῦ θείου θελήματος, ὅπου σὰν καρκίνος τῆς ψυχῆς, ἀπλώνει τὰ πλοκάμια του ὄλο καὶ περισσότερο μέσα στὶς κοινωνίες τῶν ἀνθρώπων, καὶ παραμορφώνει καὶ μολύνει τὶς ψυχές, ρίχνοντάς τις τελικὰ κατὰ μυριάδες

ΟΔΗΓΙΑΙ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΟΜΕΝΟΥΣ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Ὁ ἐπιθυμῶν νὰ ἐπισκεφθῆ τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάμπολλα ἱερά, δέον ἀπαραιτήτως νὰ ἐμφορῆται ὑπὸ εὐγενοῦς ιδέας, χάριν τῆς ὁποίας βεβαίως ὀφείλει νὰ ὑπομείνῃ τὰς δυσκολίας τῆς συγκοινωνίας, τῆς ἀνέσεως καὶ τῆς τροφῆς, διότι ναὶ μὲν πανθομολογεῖται, ἡ ἄκρα φιλοξενία τῶν μοναχῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ ἐπαινεῖται πάντοτε ἡ ἰδιαιτέρα πρὸς τοὺς ξένους αὐτῶν μέριμνα, ἔνεκα τῶν ὁποίων πολλάκις παραβλέπουν ἐν μέρει καὶ αὐτοὺς τοὺς αὐστηροὺς τύπους τῶν μοναχικῶν θεσμῶν, ἀλλ' ὅμως πᾶς τις δέον νὰ γνωρίζῃ ὅτι παρὰ τὰς φιλοξένους διαθέσεις τῶν μοναχῶν, ἡ φύσις τῆς χώρας καὶ ὁ μοναχικὸς βίος ἀντίκεινται εἰς τὰς κοσμικὰς συνηθείας τῶν ἀνθρώπων τῶν μεγάλων ἰδίως πόλεων.

Ἡ συγκοινωνία ἐξυπηρετεῖται δι' ἡμιόνων οἵτινες προκαλοῦν συχνὰς συγκινήσεις εἰς τὸν ἀναβάτην ὁσάκις οὔτοι ἀμέριμνοι μὲ τὸ τυπικὸν αὐτῶν βάδισμα κάμπτουν ὁδὸν τινὰ εἰς τὸ χεῖλος κρημοῦ, περὶ δὲ τῶν ἄλλων μαρτυρεῖ ὡς ἐξῆς μία πα-

στὸν σκοτεινὸ τῆς ἀπωλείας Καιάδα.

Μὰ ἀπομένει νὰ γραφῆ καὶ νὰ παιχθῆ μία ἀκόμη προᾶξις!... Ἐμποροῦμε δὲ νὰ διαβεβαιώσωμε τοὺς συγγενεῖς τοῦ Βασιλάκη ὅτι, τῆς τελικῆς αὐτῆς πράξεως συγγραφεὺς θὰ εἶναι, ὄχι πιά ἡ ἀγνωσία τους, ἀλλὰ ἡ νέα «γνώσις» τοῦ παθόντος. Διότι αὐτὸ πού ἠθέλαν τὸ ἐπέτυχαν: Νὰ τοῦ ἀνοίξουν δηλαδὴ τὰ μάτια... Μόνο πού ἡ ἀγνωσία τους δὲν ἐπρόβλεψε ὅτι μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο «...διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ καὶ ἔγνω ὅτι γυμνὸς ἔστι.» (Γέν. Γ'. 7).

Τοὺς διαβεβαιώνομε δὲ ἀκόμη ὅτι καὶ τὰ σκηνικὰ τῆς τελευταίας αὐτῆς πράξεως θὰ εἶναι τελείως διαφορετικά, γιατί δὲν πρόκειται νὰ παιχθῆ κι' αὐτὴ στὸ μαστρόπιο τοῦ Γκύζη, ἀλλὰ σὲ κάποιον τοῦ Ἁγίου Ὄρους Παρθενῶνα, ὅπου, εὐλαβικὸς προσκυνητῆς, θὰ ἐρθῆ ἕνα πρωῖνὸ ὁ Βασιλάκης καί, ἀφοῦ ράψῃ φύλλα συκῆς καὶ «ποιήσῃ ἑαυτῷ περιζῶμα» γιὰ νὰ καλύψῃ τὴν γυμνότητά του, θὰ κλάψῃ, πικρὰ καὶ πολὺ, ἐπὶ τῶν ἐρειπίων του...

Νινευῖτης

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ
ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

λαιὰ ἔκθεσις τῆς ἀποστολῆς τῆς Ἑταιρείας τῶν μεσαιωνικῶν ἐρευνῶν. «Βεβαίως ὁ μεταβαίνων εἰς Ἄθω πρὸς μελέτην παλαιῶν χειρογράφων δὲν μεταβαίνει εἰς χορευτικὴν ἐσπερίδα· ὀφείλει δὲ νὰ γινώσκῃ ὅτι χάριν τοῦ μεταβαίνοντος ἀπὸ πόλεως πολυτύρβου εἰς τὰ σπουδαστήρια ἐκεῖνα τῆς κατὰ Θεὸν φιλοσοφίας δὲν θ' ἀνατραπῶσιν αἱ τὸ κῦρος αἰῶνων πολλῶν φέρουσαι διατάξεις τῆς μοναστικῆς πολιτείας, ἀλλὰ καὶ μεθ' ὅλην τὴν αὐστηρὰν δίκαιταν τῶν ἱερῶν σεμνείων. εἴτε τῶν κοινοβιακῶς διαγόντων, εἴτε τῶν ἰδιορρύθμους, ὁ ξένος περιηγητὴς ἤθελεν εἶναι ὁ μεροληπτικώτερος τῶν ἀνθρώπων, εἴποτε ἐδυσφόρει διὰ τὴν ἔλλειψιν κρέατος ἐν ἡμέραις νηστείας πανδήμου, ἢ διὰ τὴν παράβασιν τῶν νεωτέρων κανόνων τῆς μαγειρικῆς οὓς ἀγνοοῦσιν οἱ προϋστάμενοι τῶν ἀρχονταρικῶν ἐν οἷς ἐξενιζόμεθα. Ὁμολογῶ δὲ ὅτι συχνάκις εἶδον τοὺς προϋσταμένους τῶν Ἱερῶν Μονῶν μετὰ πατρικῆς στοργῆς ἀναζητούντας ἢ δι' ἡμᾶς ἢ δι' ἄλλους ἐπισκέπτας τὰ καλῆτερα ἐδέσματα ἐξ ὧν παρῶγουσιν αἱ πέτραι τοῦ γηραιοῦ Ἄθωνος. Τὸ κυριώτερον ὅμως εἶχομεν ἀπέναντι ἡμῶν καρδίας πατρικῶς ἡμᾶς ἀγαπώσας, καρδίας φιλογενεῖς συγκινουμένας ἐπὶ ταῖς μεσαιωνογραφικαῖς μελέταις παντὸς ὅταν οὗτος γινώσκῃ νὰ τιμᾷ καὶ γεραίρῃ τὰ ἐν Ἀγίῳ Ὄρει καθεστῶτα καὶ θέσμια...»

Ὁ ἐπισκεπτόμενος τὸ Ἅγιον Ὄρος πρὸς μελέτην τῶν βιβλιοθηκῶν εἶναι ἀνάγκη νὰ φέρῃ ἐπισήμους συστάσεις δεικνυούσας τὸν σκοπὸν καὶ τὴν ἀρμοδιότητα αὐτοῦ, αἵτινες εἶναι ὑποχρεωτικαὶ κατὰ τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τοῦ ἱεροῦ τόπου. Τοιαῦται εἶναι ἢ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὸ ὁποῖον οἱ μοναχοὶ τρέφουν βαθύτατον σεβασμὸν καὶ ἀφοσίωσιν καὶ τοῦ Β. Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν εἰς τὸ ὁποῖον διοικητικῶς ὑπάγεται. Οἱ ὀρθόδοξοι ἀρχιερεῖς πρέπει ἐπὶ πλέον νὰ λάβουν ἄδειαν τοῦ ἱεροῦργεῖν ἐκ τοῦ Πατριαρχείου.

Κεντρικὸν σημεῖον μετὰ τοῦ ὁποίου τὸ Ἅγιον Ὄρος συγκοινωνεῖ εἶναι ἡ Θεσσαλονίκη. Κεντρικὸς σταθμὸς τῶν ἀτμοπλοίων εἶναι ἡ Δάφνη εἰς τὸ δυτικόν τῆς χερσονήσου, λιμὴν οὐχὶ ἀσφαλῆς. Ἡ συγκοινωνία δι' ἀτμοπλοίων χρονολογεῖται ἀπὸ ἐξηκονταετίας ὅτε προσήγγισον ἀτμόπλοια Ἑλληνικά, Ῥωσικὰ καὶ Τουρκικὰ. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ 1912 ἐπυκνώθη αὕτη δι' Ἑλληني-

κῶν μέχρι τῆς προπολεμικῆς περιόδου, διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ βραδύτερον ἐπὶ 2—3 ἔτη (1946—1948) ὅτε ἔπαυσεν αὕτη, τῆς συγκοινωνίας Ἁγίου Ὄρους—Θεσσαλονίκης ἐκτελουμένης διὰ πετρελαιοκινήτων εἰς τὰ ὁποῖα ὁμοῦ μετὰ τῶν καυσοξύλων καὶ ξυλανθράκων συνθλίβονται καὶ οἱ ἐπιβάται, εἴτε ἡμεδαποὶ εἶναι οὔτοι, εἴτε ἀλλοδαποὶ ἐκ τῶν ὁποίων δέχεται πολλοὺς ὁ ἱερός ἡμῶν τόπος.

Ἡ ἀσφαλεστέρα καὶ ὀλιγώτερον ἐπώδυνος κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον εἶναι ἢ δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνία ἐκ Θεσσαλονίκης μέχρις Ἱερισσοῦ—Τρουπητῆς καὶ ἐκεῖθεν τὴν ἐπομένην διὰ μικροῦ πετρελαιοκινήτου εἰς Δάφνην ἀπεχούσης τρίωρον ἐκ Τρουπητῆς.

Ὁ ἀποβιβαζόμενος εἰς τὴν Δάφνην παρουσιάζεται εἰς τὸν Σταθμὸν τῆς Χωροφυλακῆς παρὰ τοῦ ὁποίου λαμβάνει σχετικὸν σημεῖωμα διὰ τὴν Ὑποδιοίκησιν Χωροφυλακῆς Ἁγ. Ὄρους ἐδρευούσης ἐν Καρυαῖς. Μετὰ μικρὰν ἀνάπαυσιν ὁ ἀγωγεὺς Ἡλίας, ἕνας λαμπρὸς Βορρειοηπειρώτης, προσφέρει τὰς ὑπηρεσίας του τὰς ὁποίας θέλοντας καὶ μὴ πᾶς τις θὰ δεχθῆ εὐχαρίστως καὶ μετὰ δῶρον πορείαν ἐπὶ ἡμιόνου καὶ διὰ μέσου ἀπερράντων καστανεῶνων θὰ φθάσῃ εἰς τὴν κατάφυτον κοιλάδα τῶν Καρυῶν ἔνθα ἡ ὁμώνυμος μοναχικὴ πολίχνη, ἡ πρωτεύουσα οὕτως εἶπειν τῆς χερσονήσου, παρέχουσα λαμπρὰν καὶ μοναδικὴν θέαν.

Ὁ ἀγωγεὺς ὁδηγεῖ τὸν ἐπισκέπτην εἰς πρόχειρον ἐστιατόριον ἔνθα ἀτυχῶς αἱ περισσότεραι πασῶν τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει δοκιμασιῶν ἀναμένουν αὐτόν, ἐκτὸς ἐὰν συνελεῖα συστάσεώς τινος μεταβῆ εἰς ἓν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μονῶν ἢ εἰς μοναχικὸν κελλίον. Μικρὸν μετὰ ταῦτα ἀπαραιτήτως ὁ ἐπισκέπτης δέον νὰ ἐμφανισθῆ εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Χωροφυλακῆς καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Ἱεράν Ἐπιστάσιαν εἰς τὴν ὁποίαν παραδίδων τὸ σημεῖωμα τῆς Ὑποδιοικήσεως, θὰ ἐφοδιασθῆ μὲ διαμονητήριον τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει εἰς αὐτόν τὴν ἀκώλυτον εἰς τὰς Ἱεράς Μονὰς εἴσοδον. Μετὰ τὴν λήψιν τούτου ἀρχεται ὁ ἐπισκέπτης κατὰ βούλησιν τὴν περιοδείαν αὐτοῦ εἰς τὰς Ἱεράς Μονὰς καὶ τὰ λοιπὰ ἱερὰ ἐνδιαιτήματα, ἀρχόμενος ἐκ τῆς Ἱ. Μονῆς

Ἰβήρων, ἣτις ἀπέχει μίαν ὥραν ἐκ Καρυῶν καὶ μετ' αὐτὴν λαμβάνει βορείαν ἢ νοτίαν διεύθυνσιν

Ἐφ' ἧς φέρων συστατήριον δέον νὰ παραδώσῃ αὐτὸ εἰς τὴν Ἱεράν Ἐπιστασίαν, διὰ νὰ λάβῃ τὴν δέουσαν ἔγγραφον ἔξαιρετικὴν σύστασιν.

Αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους αἴτινες πάντως θ' ἀπορροφήσουσιν περισσότερον τὴν προσοχὴν τοῦ ἐπισκέπτου ἀπέχουσι ἀλλήλων ἡμίσειαν μέχρι μίαν ὥραν, ἐλάχισται δὲ περισσότερον.

Ἐπισκέπτης εἰσερχόμενος εἰς μίαν Μονὴν δέον νὰ λαμβάνῃ τὴν ἀδειαν τοῦ θυρωροῦ ὅπως εἰσέλθῃ ἐπιδίδων συγχρόνως τὸ διαμονητήριον αὐτοῦ. Ὁ θυρωρὸς ὀδηγεῖ αὐτὸν εἰς τὸν ξενῶνα «ἀρχονταρίκιον» εἰς τὸ ὁποῖον ὑπὸ τοῦ ἀρχοντάρη παραχωρεῖται ἀνάλογον δωμάτιον, ἔνθα μετὰ μικρὰν ἀνάπαυσιν ὀδηγεῖται ὑπὸ τοῦ ἰδίου εἰς τὸν καθηγούμενον, ὅταν πρόκειται περὶ κοινοβίου Μονῆς ἢ εἰς τοὺς ἐπιτρόπους ὅταν περὶ ἰδιορρύθμου, ὅπως ἐξ ἀβρότητας γνωρίσῃ εἰς αὐτοὺς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς του. Ὅταν πρόκειται περὶ ἐπισήμων ἐπισκεπτῶν εἰδοποιῶνται ἀμέσως ὑπὸ τοῦ θυρωροῦ ὁ καθηγούμενος καὶ οἱ ἐπίτροποι, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶναι ἔνδειξις μεγάλης τιμῆς νὰ προσκληθῇ ἀμέσως εἰς τὸ ἡγουμενεῖον ἢ τὸ συνοδικόν. Ὁ φέρων ἀπλοῦν διαμονητήριον ὀδηγεῖται ἀπλῶς καὶ ξενίζεται εἰς τὸν ξενῶνα τῆς Μονῆς.

Ἐπιμενόντων ἐν Μονῇ πλέον τῶν δύο ἡμερῶν ἀνευ ἀποχωρήσεως λόγου, πρέπει νὰ δικαιολογήσῃ ἑαυτὸν αὐθιγορμήτως ἢ ν' ἀναχωρήσῃ φειδόμενος τῆς ἀξιοπρεπείας αὐτοῦ.

Ἐπιθυμῶν νὰ μονάσῃ μετὰ τῆς ἀδελφότητος ὑπὸ τῆς ὁποίας ξενίζεται πρέπει νὰ γνωρίσῃ τοῦτο εἰς τὸν ἡγούμενον ἐν τοῖς κοινοβίοις ἢ εἰς τοὺς ἐπιτρόπους ἐν τοῖς ἰδιορρύθμοις. Ὁ δὲ ἐν κελίῳ ἢ καλύβῃ ἀνακοινεῖ τοῦτο εἰς τὸν γέροντα αὐτοῦ.

Οἱ βασιλεῖς, πρίγκηπες, πρωθυπουργοὶ καὶ ὁ ἕκαστοτε διοικητὴς τοῦ Ἁγίου Ὄρους κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐπίσκεψιν προσπαντῶνται ἐν τῇ πύλῃ τῆς Μονῆς ὑπὸ τῶν ἐγκριτοτέρων μοναχῶν χάριν μεγίστης φιλοφροσύνης. Ἐὰν δὲ εἶναι, ὀρθόδοξος, προτείνεται εἰς προσκύνησιν ἱερὸν ἀντικείμενον (εἰκὼν ἢ εὐαγγέλιον) καὶ ἐν μέσῳ γενικῶν κωδωνοκρου-

σιῶν ὁδηγοῦνται κατ' εὐθείαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἔνθα γίνεται προσήκουσα δέησις.

Ἐγκριτοὶ πατέρες προὔπαντοῦν ὡσαύτως τοὺς πρώτην φορὰν ἐπισκεπτομένους αὐτὰς ἀρχιερεῖς εἰς τὴν πύλην τῆς Μονῆς, ἐνδύουν αὐτοὺς ἀρχιερατικὸν μανδύαν καὶ οὕτω ἐν πομπῇ ἡγουμένου ἑνὸς ἱερέως καὶ ἑνὸς διακόνου μεθ' ἱερατικῆς στολῆς, ἑνὸς ψάλτου ψάλλοντος τὸ «Ἄξιον ἔστιν», ὁδηγοῦν αὐτοὺς εἰς τὸν ναὸν ἔνθα γίνεται δέησις καὶ οἱ ἀδελφοὶ λαμβάνουν τὰς εὐλογίας των.

Τὰ ἱερὰ λείψανα καὶ λοιπὰ ἱερὰ ἀντικείμενα καὶ διάφορα κειμήλια εἶναι προσιτὰ δωρεὰν εἰς πάντα εὐσεβῆ, ὅταν τοῦτο ζητήσῃ ὁ ἐπισκέπτης.

Ἡ φωτογράφησις ἀρχαίων βιβλίων καὶ γενικῶς κειμηλίων, ἀσχέτως πρὸς οἰανδήποτε σύστασιν, εἶναι ζήτημα τῶν διοικήσεων τῶν Μονῶν, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ὁποίων, εἶναι ἡ διαφύλαξις καὶ ἡ καλὴ συντήρησις αὐτῶν, ὡς ἡ ἐπὶ τούτῳ ὑπάρχουσα Κανονιστικὴ Διάταξις.

Ὅλαι αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ ἔχουν ἀξιολόγους βιβλιοθήκας. Αἰσκῆται καὶ τὰ κελλία ἔχουν μικροτέρας ἀξίας τοιούτας, ἕκτος τῆς σκῆτης Ἀγίας Ἀννης ἣτις ἔχει ἀξιόλογον.

Ἐπίσης ὅλαι αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ ἔχουν πλοῦτον ἱερῶν κειμηλίων εἰς προσκύνησιν τῶν πιστῶν, ἅτινα θὰ προσπαθήσωμεν κατὰ τὸ δυνατὸν νὰ περιγράψωμεν εἰς τὴν κατὰ μέρος περιγραφὴν ἐκάστης Μονῆς.

Ἐκτὸς τῶν ἱερῶν σκηνωμάτων, ἴδιον καλλισθητήτου ψυχῆς εἶναι νὰ περιέλθῃ τὰ ὠραῖα δάση τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ ν' ἀνέλθῃ ἐφόσον τοῦτο εἶναι δυνατὸν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Ἁθῶ εἰς κατάλληλον ὅμως ἐποχὴν.

«Νὰ εἶσαι ἕτοιμος ἐκάστην ἡμέραν διὰ νὰ δεχθῆς κάθε θλίψιν, σκεπτόμενος ὅτι ἡ θλίψις εἶναι πραγματικὴ ἐλευθερία τῶν πολλῶν σου ἁμαρτιῶν καὶ νὰ εὐχαριστῆς τὸν Ἁγιον Θεόν, διότι ἡ θλίψις φέρει τὴν ὑπομονὴν, ἡ ὑπομονὴ τὴν δοκιμασίαν, ἡ δοκιμασία τὴν ἐλπίδα καὶ ἡ ἐλπίς δὲν θὰ σὲ ἀφίσῃ νὰ ἐντροπιασθῆς.

ΕΩΣ ΑΝ ΠΑΡΕΛΘΗ...

(Ψλμ. Νς', 2.— Ήσ. Κς', 20.)

"Οχι! "Ενα στίχο ἡ Μοῦσα μου χαρᾶς ποτὲ ἄς μὴ βγάνη!...
Κρούσου βουβὴ στὰ στήθη σου κακότυχη καρδιά·
εἶναι λοιπὸν μιὰ χίμαιρα, εἶναι τάχα μιὰ πλάνη,
τῆς ἀρετῆς, τοῦ λυτρωμοῦ ἢ ποθεινῆ εὐωδία;

Καλύβι ἀνεμόδαρτο βάλθηκα νὰ στερηώσω
ψηλά, στὸ κακοτράχαλο τῆς ἀρετῆς Βουνό,
γιὰ ν' ἀπαγκιάσω τὴν ψυχὴ· τὸν νοῦν μου νὰ ὑψώσω,
ἀπὸ τῆς γῆς τὰ τέρατα, σὲ ἔβδομο οὐρανό.

Νᾶχω γειτόνους τὸν αἰετό, τὸν κοῦκο, τὸ ζαρκάδι·
γιὰ λύχνο μου τὴν ἀστραπή, γιὰ πόμα τὴν βροχὴ·
τὸ κομποσχοῖνι στήμονα καὶ τὴν νηστεία ὑφάδι,
γιὰ νὰ σοῦ ὑφάνω ἀσπίλωτο χιτῶνα, ὦ ψυχὴ....

Σιὸ ἀφρισμένο πέλαγο τὸ βλέμμα ν' ἀρμενίζη,
καὶ τὴν τροχιά ν' ἀκολουθᾷ τοῦ θαλασσοπουλιοῦ·
μέλι κι' ἀγριολάχανο τὸ σῶμα νὰ στηρίζη,
κι' ὅ,τι ἀπιθώση, σὲ ψωμί, ὃ κόρακας τοῦ Ἡλιοῦ...

Τὴν πέτρα νᾶχω τοῦ Ἰακώβ, τὴν πέτρα προσκεφάλι
γιὰ νὰ θωρῶ στὸν ὕπνο μου τάγματα φωτεινά,
νὰ κατεβαίνουν — Ἀγγελοι — καὶ ν' ἀνεβαίνουν πάλι
καὶ στὸ Καλύβι νὰ δειπνῶ μαζί τους ταπεινά...

Σῶμα πρὸς σῶμα μ' Ἄγνωστο Διαβάτη νὰ παλαίψω,
κάτω ἀπ' τὸ φῶς πὸν ἀντανακλᾷ ἢ ἀστρομαρμαρυγὴ,
ὦ, καὶ τὸν Μαργαρίτη Του, στὴν πάλη, ἀφοῦ Τοῦ κλέψω,
νὰ Τὸν ἀκούσω νὰ μοῦ πῇ: «Φεύγω πρὶν μ' εὔρῃ ἢ αὐγὴ.»

Μὰ ὄχι! "Ενα στίχο ἡ Μοῦσα μου χαρᾶς πιά ἄς μὴ βγάλη!...
Κλέψε πικρὰ στὰ στήθη μου κακότυχη καρδιά·
ποτανοῦ Ταντάλου ὃ καῦμός, τίνος Σισύφου ἢ πάλη,
μπορεῖ νὰ μοιάση στὸν πόνο σου καὶ στὴν ἀναποδιά;

Στοιχείωσε τὸ Καλύβι σου, ψυχὴ μου, κι' ἕνα τέρμα
δὲν ἔννοεῖ τὸ χτίσιμο νὰ πάρη, γιὰ νὰ μπῆς;
Κύττα!... ὅ,τι μὲ ἴδρωτα —ἀπ' τὸ πουνρό ὡς τὸ γέρομα—
χτίζω, πῶς τὸ γκρεμίζουνε, μιὰ ὁ Γραϊγος-μιὰ ὁ Γαρμπῆς...

Τὸ βλέπω Κύριε! . . πῶς ἄστεγος κι' ἀνέστιος θὲ νὰ μείνω
κάτ' ἀπ' τὸ ἀνεμόβροχο, τὴν κάψα, τὸν χιονιά! . .
Ὡσπου μὲ ἴδρω καὶ δάκρυα καὶ αἶμα ν' ἀποπλύνω
τὴν ἀνομία, καὶ νὰ μπῶ στὴν ποθητὴ «γωνιά»...

'Α-ς

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΑΓΙΟΓΡΑΦΩΝ ΑΔΕΛ. ΙΩΣΑΦΑΙΩΝ

Οἱ μοναχοὶ Ἰωσαφαῖοι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἤρχισαν,
πρὸς τιμὴν αὐτῶν, ἐντατικὴν ἐργασίαν πρὸς δημιουργίαν
Μουσείου ἀντιγράφων τῶν καλυτέρων βυζαντινῶν
εἰκόνων τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Ἐντὸς τῆς αἰθούσης τοῦ ἐργαστηρίου, ὅπως διακρίνεται,
ἐκτίθενται ἀντίγραφα εἰκόνων τοῦ Πανσελήνου ἐκ τοῦ
Ἱ. Ναοῦ τοῦ Πρωτάτου τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου,
Ἁγ. Παύλου τοῦ Σηροποταμίτου, τῆς Θεοτόκου,
Παντοκράτορος καὶ Τιμ. Προδρόμου.

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΗΡΩΣ ΚΩΝΣΤ. ΚΑΝΑΡΗΣ ΕΙΣ ΤΑ ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΑ ΥΔΑΤΑ

Δημοσιεύομεν ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους μίαν σειρὰν ἐπιστολῶν τοῦ ἐνδοξοτάτου ἐθνικοῦ ἥρωος τῆς ἐπαναστατικῆς καὶ μετεπαναστατικῆς Ἑλλάδος Κων)νου Κανάρη, τὰς ὁποίας ἀντήλλαξεν οὗτος μετὰ τῆς Ἱερᾶς Ἐπιστασίας τοῦ Ἀγ. Ὁρους κατὰ μῆνα Μαΐου τοῦ ἔτους 1839, ὅτε δηλαδὴ οὗτος, ὡς Ἀρχηγὸς τῆς μιᾶς ἐκ τῶν δύο Βασιλικῶν Ναυτικῶν Μοιρῶν τοῦ νεοσυστάτου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου (τῆς ἐτέρας τελούσης ὑπὸ τὸν Ἀνδρέαν Μιαούλην) εἶχεν ἀναλάβει τὴν ἐξόντωσιν τῶν λυμαινομένων τὰ βόρεια ἑλληνικὰ ὕδατα ληστοπειρατῶν, οἵτινες ὡς γνωστόν, μετὰ τὰ θλιβερὰ γεγονότα τοῦ ἐπαράτου ἐμφυλίου σπαραγμοῦ τοῦ 1832 (στάσις Ὑδραίων κ.λ.π.) καὶ τῆς δολοφονίας τοῦ Κυβερνήτου Καποδίστρια, εἶχον τόσον πολὺ πληθυνθῆ καὶ ἀποθρασυνθῆ, ὥστε νὰ κυριεύωσι καὶ πλοῖα τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ καὶ νὰ διατηρῶσι ἀνὰ τὸ Αἰγαῖον ὠχυρωμένα ὄρμητήρια καὶ κρησφύγετα.

Ἐν τοιοῦτον ὄχυρὸν ληστοπειρατικὸν ὄρμητήριον εἶχον οὗτοι ἐγκαθιδρύσει εἰς τὸ σύμπλεγμα τῶν Διαβολονησίδων τῶν Β. Σποράδων καὶ δὴ ἐπὶ τῆς δυσπροσίτου καὶ κρημνωδεστατίας, ἀγόνου καὶ ἀνύδρου, νησίδος Πιπέρι.

Συγκρουσθεὶς ὅθεν ὁ ἐνδοξος Ναύαρχος μετὰ τῆς κυρίας ὁμάδος τοῦ πειρατικοῦ τούτου σώματος καὶ ἐξοντώσας κατὰ τὴν 8ην Μαΐου 1839 τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν πειρατῶν, κατεδίωξε τοὺς ὑπολοίπους μέχρι τῶν ἀκτῶν τῆς χερσονήσου τοῦ Ἀγ. Ὁρους, ἐνθα οὗτοι διωκόμενοι κατέφυγον, ζητήσας διὰ τὴν ἐξόντωσίν των τὴν συνδρομὴν τῶν Ἀγιορειτῶν πατέρων, ἣν καὶ ἀφορῶσι αἱ ἐν λόγῳ ἐπιστολαί.

Ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἐπιστολῶν τούτων —καίτοι ὀλιγαρίθμων καὶ ἀφορουσῶν μόλις 12ήμερον χρονικὸν διάστημα— δύναται ὁ προσεκτικὸς ἀναγνώστης νὰ ἀρυσθῆ σημαντικὰ τεκμήρια τῆς ψυχουθενέσεως τοῦ ἐξόχου τούτου ἀνδρός. Διότι ἀπὸ τὰς ἐπιστολάς ταύτας, καίτοι ὑπηρεσιακὰς, ἀναδίδεται τὸ ἄρωμα τῶν μεγάλων ἀρετῶν τῆς ἡγετικῆς φυσιογνωμίας του, τὰς ὁποίας καὶ θὰ δοθῆ ἡ εὐκαιρία νὰ ἐπισημάνωμεν ἐν τῇ δημοσιεύσει τῶν καθ' ἕκαστα ἐπιστολῶν, εἰς τὰ προσεχῆ τεύχη τοῦ περιοδικοῦ.

Ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τούτων, 8 τὸν ἀριθμὸν, αἱ 6 εἶναι γραμμέναι ἐπὶ τῆς Ναυαρχίδος «Γλαῦκος», ναυλοχούσης ἐν Δάφνη, ἡ 7η ἐπὶ τῆς αὐτῆς Ναυαρχίδος περιπολούσης παρὰ τὴν Σκῆτην τῆς Ἀγ. Ἀννης, ἡ δὲ 8η ἐπὶ τοῦ Βασιλ. Βρικίου «Ἀθηνᾶ» ναυλοχούσης ἐν Σκοπέλω.

Αἱ ἐπιστολαὶ εἶνε χειρόγραφοι ὑπαγορευθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ναυάρχου πρὸς τὸν Γραμματέα ἢ καὶ τὸν Ἀρχιεπιστολέα τοῦ στολίσκου, ὑπογεγραμμένοι δὲ ἰδιοχείρως ὑπὸ τοῦ Κανάρη καὶ ἐσφραγισμένοι διὰ τῆς σφραγίδος τῆς Ναυτ. Μοίρας. Ἐπὶ τοῦ κειμένου αὐτῶν γενικῶς, παρατηρεῖ τις ὅτι τὸ ἀρκτικὸν γράμμα τῶν οὐσιαστικῶν ὀνομάτων γράφεται μὲ κεφαλαῖον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δεικνύει τὴν μέχρι τῶν λεπτομερειῶν τῆς δημοσίας ζωῆς ἐπίδρασιν τῆς Βαυαρικῆς ἀντιβασιλείας καὶ Βασιλικῆς Αὐλῆς, καθ' ὅσον ὁ τοιοῦτος γραμματικὸς κανὼν γραφῆς εἶναι, ὡς γνωστὸν, κανὼν τῆς Γερμανικῆς γλώσσης καὶ οὐχὶ τῆς Ἑλληνικῆς, ἥτις μόνον τὰ κύρια ὀνόματα γράφει διὰ κεφαλαίου ἀρκτικῶν γράμματος.

Ἐν τῇ δημοσιευομένῃ εἰς τὸ ἀνά χειρᾶς τεῦχος πρώτην ἐπιστολὴν παρατηρεῖ τις ὅτι ἡ καρδιὰ τοῦ σκληροτραχήλου καὶ ἀτρομήτου τούτου Ψαριανοῦ Πυρπολητοῦ, ἥτις μόλις πρὸ τετραήμερου, κατὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Διαβολονησιοῦ, ἦτο πλήρης πολεμικοῦ μένους, ἤδη δὲν δύναται νὰ παραμείνῃ ἀσυγκίνητος πρὸ τοῦ ἔαρινου θεάματος τοῦ ὑψηπετοῦς Ἄθω, πρὸν ὃν προσήγγισε καταδιώκων τοὺς πειρατάς, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀφίνει ἐκ τοῦ περισσεύματός της νὰ ἐκχυθῶν εἰς τὸ ὑψηρειακὸν πρὸς τοὺς Καθηγουμένους πρῶτον γράμμα του συναισθηματικαὶ ἐκφράσεις, ὡς ἡ ἀναγινωσκομένη: «...νὰ ἐμφανισθῶμεν καὶ εἰς τὰ ὕδατα ταῦτα ὑπὸ τῶν ὑψηλῶν Ὁρέων τοῦ Ἄθωνος, οἱ πρόποδες τοῦ ὁποίου κατήντησαν αἱ φωλεαὶ τῶν πειρατῶν...»

Ἄλλ' ἰδοὺ τὸ πλήρες κείμενον τῆς πρώτης ἐπιστολῆς:

Ἄριθ. 413

Δ. 442

Ἐκ τοῦ Β. Κοττέρου ὁ Γλαῦκος

Ἐν Ὁρμῶ Δάφνης

Πανοσιώτατοι Καθηγούμενοι τῶν

τῆν 12ην Μαΐου 1839

Σταυροπηγιακῶν Ἱερῶν Μοναστηρίων τοῦ

Ἄθωνος, Εὐλαβέστατοι Καθηγούμενοι τῶν Κοινοβίων

Ἀρχηγοὶ τῶν Κελλίων, καὶ Καπετὰν Χαΐδα.—

Ἡ συνεννόησις τοῦ Ὑψηλοτάτου Μουσταφᾶ πασσᾶ Ἀρχιστρατήγου τῆς Ρούμελης μετὰ τῶν Γενικῶν Προξένων τῆς Α.Μ. τοῦ Τρισεβάστου Βασιλέως Μου, καὶ ἡ καταστρεπτικὴ Ἀπόφασις του διὰ τὴν Ἐξαφάνισιν τῶν Πειρατῶν, μᾶς ἐνεθάρρουναν νὰ ἐμφανισθῶμεν εἰς τὰ Ὑδατα ταῦτα ὑπὸ τῶν ὑψηλῶν Ὁρέων τοῦ Ἄθωνος, οἱ πρόποδες τοῦ ὁποίου κατήντησαν αἱ φωλεαὶ τῶν Πειρατῶν. Δὲν θέλη ὑποφέρει ὁ Μεγαλειότατος Βασιλεὺς Σουλτὰν Μαχμοῦτ, δὲν θέλη ὑποφέρει ἀπὸ τοὺς πιστοὺς ὑπηκόους του τοιοῦτον Ὀνειδος, ὥστε νὰ γίνηται ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους του καὶ ὑπαλλήλους του τοιαύτη ἐπονείδιστος περίθλησις, ὥστε ὁ Μεγαλειότατος Βασιλεὺς Μου ἤθελεν ἀνεχθῆ νὰ ἐμφωλέθῃ εἰς τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος ἡ Πειρατεία, καὶ τὸ Μόλυσμα νὰ μεταδίδεται εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος. Αἱ ὑψηλαὶ Διαταγαὶ του εἶναι τοῦ νὰ τοὺς καταδιώξω ὅπου καὶ ἂν ἤθελεν οὗτοι ἀκουσθῶσιν, διότι

οί πειραταὶ δὲν ἀνήκουσιν εἰς κανὲν Ἔθνος.

Τὴν 8ην τοῦ ἐνεστῶτος Μηνὸς ἐξηφάνισα τοὺς ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐπὶ τῆς Νήσου Πιπερίου, καὶ οὗτοι εἶναι οἱ Ἄρχη-Πειραταὶ Γεώργιος Μακρῆς καὶ Καμμαρούλας καὶ Νάσκας μὲ τοὺς ὄπαδούς των, καὶ τὸ πειρατικὸν Πλοιάριόν των. Ἄφοῦ ἐκαθάρισα τὸ Ἑλληνικὸν Ἔδαφος μετέβην μὲ τὸν ὑπὸ τὴν Μοίραν μου στολίσκον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἄθωνος εἰς τὸ Ἀκρωτήριο πρὸς τὰ Καυσοκαλύβια χθὲς πρὸς τὸ Μεσονύκτιον κατὰ τὴν πειρατικὴν φωλεάν. Ἐκαμα πάραυτα Ἀπόβασιν, συνέλαβα τὸ πειρατικὸν Πλοιάριόν των τοὺς Αἰχμαλώτους Ζαγωραίους καὶ τοὺς Ναύτας των. Ἐπληγώθησαν δύο Ἄρχηγοὶ των, καὶ ὠφεληθέντες ἀπὸ τὴν Ὀμίχλην κατέφυγον εἰς τὰ δάση. Οὗτοι δὲ εἰσὶ.

1. ὁ Κωνσταντῖνος Κουτζούμπης
2. ὁ Κώστας Βενετὸς
3. ὁ Γεώργιος Καναλιότης
4. ὁ Ἀποστόλης Καναλιότης
5. ὁ Τριαντάφυλλος Γερο Πασακλῆς
6. ὁ Κρυστάλλης Οὐρουσιότης
7. ὁ Γεώργιος Θηβεὺς
8. ὁ Ἀθανάσιος Τζοκανάρης
9. ὁ Μῆτρος Διαληβιώτης
10. | 2 ψυχογοὶ
11. |

Ἀπόκειται ἤδη εἰς τὴν δραστηριότητά σας, νὰ δικαιώσητε τὴν πρὸς ὑμᾶς Ἐμπιστοσύνην τοῦ Μ. Σουλτάνου διὰ τῆς Γενικῆς ἐξόδου τῶν Μοναχῶν καὶ τοῦ Καπετὰν Χαϊδὰ διὰ τὴν σύλληψίν των, ἣτις πρέπει νὰ προληφθῇ πρὸ τοῦ νὰ προκαταλάβωσιν ἄλλην ὁδὸν δραπετεύσεως.—

Περιμένω ὅσον οὔπω τὸ Ἀποτέλεσμα τῶν δραστηρίων πράξεών σας.

Ὁ Ἄρχηγὸς τῆς κατὰ τὸ Αἰγαῖον Β. Ν. Μοίρας

(Τ.Σ.)

(Ἐπογραφὴ)

Κ. Κανάρης

« Ἡ ἀληθὴς πίστις εἰς τὸν ἄνθρωπον εἶναι θεμέλιον ὅλων τῶν ἀγαθῶν, θύρα τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, νίκη ἄνευ κόπων κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἀναγκαιοτέρα πάσης ἄλλης ἀρετῆς, πτερὰ τῆς προσευχῆς καὶ ἐνοήσεως τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ».

Ἄγ. Πέτρου Δαμασκηνοῦ

ΑΠΟ ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Ὁ σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Μιχαήλ.

« Ἐπιθυμῶ πρῶτον νὰ σᾶς ἐκφράσω τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήριά μου διὰ τὴν ὠραίαν σκέψιν καὶ πρωτοβουλίαν τῆς ἐκδόσεως τοῦ θαυμασίου περιοδικοῦ σας « Ἅγιος Παῦλος ὁ Ξηροποταμίτης », καὶ δεύτερον νὰ σᾶς εὐχαριστήσω θερμῶς διὰ τὴν ἀποστολὴν του. Παρὰ τὰς πλείστας ἀσχολίας μου, προσπαθῶ νὰ εὑρίσκω πάντοτε τὸν κατάλληλον καιρὸν διὰ νὰ διαβάζω τὰ ὠραιότατα πνευματικά του ἄρθρα διὰ τὰ ὁποῖα σᾶς συγχαίρω ὀλοψύχως. Ἡμεῖς ποὺ ζῶμεν εἰς τὴν μεγάλην αὐτὴν χώραν τῆς ἰλιγγιώδους ταχύτητος εἰς ὅλα, τῆς συνεχοῦς καὶ ἀδιαλείπτου τύρβης καὶ τῆς ἀτελευτήτου βίας ὅπως κερδίσωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον χρόνον διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀκαταπαύστου ἐργασίας μας καὶ τῶν ὑπευθύνων καθηκόντων μας, σᾶς εἴμεθα βαθύτατα εὐγνώμονες διὰ τὴν ἀνεκτίμητον αὐτὴν πνευματικὴν σας προσφορὰν. Πόσον ἐπιτυχῆς καὶ θεοσεβῆς ὑπῆρξεν ἡ σκέψις καὶ πόσον θεάρεστος ἡ πρωτοβουλία σας. Διότι ἐκτὸς τῶν προσευχῶν ὅλων ὑμῶν, τὰς ὁποίας ἀπευθύνετε ἡμέρας καὶ νυκτός, εἴμεθα βέβαιοι, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἀδελφῶν σας κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ποὺ ζῶμεν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐσκέφθητε νὰ μᾶς τροφοδοτήσητε καὶ μὲ περιοδικόν, ποὺ ἀποπνέει τὴν εὐωδιστάτην πνευματικότητα τῆς ἰσαγγελικῆς μοναχικῆς σας πολιτείας. Μόνον ἐν αὐτῇ εἶναι δυνατὸν νὰ συλλαμβάνωνται καὶ γράφωνται ἐμπνεύσεις, οἷαι αἱ δημοσιευόμεναι ἐν τῷ ἀρίστῳ περιοδικῷ σας. Ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν μοὶ προυξένησε τὸ ἄρθρον ποὺ καταχωρεῖται εἰς τὸ τελευταῖον τεῦχος καὶ τιτλοφορεῖται: « ὅτι κρείσσων ἡμέρα μία ἐν ταῖς αὐλαῖς σου ὑπὲρ χιλιάδας ». Τὸ ἀνέγνωσα ἐν βαθυτάτῃ κατανύξει. Μακαρίζω καὶ συγχαίρω τὸν γράψαντα. Αἱ « σκέψεις » πάντοτε εὐστοχοὶ, ἐπιτυχεῖς, πνευματικά. Γενικῶς τὸ πνεῦμα τοῦ περιοδικοῦ σας, ὅτι ἀπαιτεῖται ὡς ἀντίρροπον διὰ τὴν ἀνήσυχον καὶ ταραχώδη ἐποχὴν μας.

Παρακαλῶ νὰ διαβιβάσητε πρὸς ὄλην τὴν ἀδελφότητα τὰς εὐχαριστίας, τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὰς διαπύρους μου εὐχὰς ἐπὶ τῇ ἐπὶ θύραις μεγάλῃ ἐορτῇ τῶν Χριστουγέννων, ὁμοῦ μετὰ τῆς θεομῆς μου παρακλήσεως ὅπως ἐνθυμοῦνται καὶ τὸν ὑπογράφοντα εἰς τὰς πρὸς Θεὸν ἐντεύξεις των.....» Μετὰ πολλῆς ἀγάτης διάπυρος εὐχέτης πρὸς Κύριον

† Ὁ Ἀμερικῆς Μιχαήλ

Ἐξ ἐπιστολῆς σπουδαστοῦ τινός.

«..... γράφων, μὴν δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἐπαναφέρω εἰς τὴν μνήμην μου τὰς ἀληθμονήτους ἡμέρας τὰς ὁποίας ἐπέτρεψεν ὁ Κύριος νὰ διέλθω ἐν μέσῳ ὑμῶν.

Ζῆτε εἰς ἐπίγειον παράδεισον. Ἐκεῖ τὸ πνεῦμα ἀνέρχεται ῥάδιον εἰς τὸν Κύριον τῶν οὐρανῶν. Ὁ οὐρανὸς ἐνοῦται τῇ γῆ. Οἱ ἄνθρωποι συνομιλοῦσιν τοῖς ἀγγέλοις. Σᾶς βλέπομεν ὄντως εἰς τὸν προθάλαμον

Σ Κ Ε Ψ Ε Ι Σ

Τὰ ξυλόγλυπτα καλλιτεχνήματα

Ἐπανερχόμεθα ἐπὶ τῆς ἀνάγκης ὅπως τὰ ὠραιότερα καὶ πολυτιμότερα Ξυλόγλυπτικά καὶ ἄλλα ἔργα Ἀγιορειτῶν καλλιτεχνῶν ἀγοράζονται ὑπὸ Καθηδρουμάτων τοῦ Ἀγιωνύμου ἡμῶν Τόπου ἢ τουλάχιστον ἐτέρων τοιούτων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας. Ἀφορμὴν πρὸς τοῦτο λαμβάνομεν ἐξ ἐπιστολῆς μοναχοῦ ξυλόγλυπτου, μαθητοῦ καὶ ὑποτακτικοῦ τοῦ μεγάλου καλλιτέχνου Ἀρσενίου Νικοδήμου, περὶ τοῦ ὁποίου ἐγράψαμεν εἰς τὸ παρελθὸν τεῦχος καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ «Τέχνη, καλλιτεχνία κλπ. ἐν Ἀγίῳ Ὄρει». Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης πληροφοροῦμεθα ὅτι τὸ ξυλόγλυπτον «ἡ Σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ», οὗτινος ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὸ παρελθὸν τεῦχος φωτογραφίαν (μὴ δυναμένην ἀτυχῶς νὰ ἀποδώσῃ οὐδὲ πόρρωθεν τὴν ὠραιότητα τοῦ πρωτοτύπου), θεία συνάρσει ἠγοράσθη παρὰ τῆς Ἱ. Μονῆς Μεγίστης Λαύρας ἐν Ἀγίῳ Ὄρει. ἀντὶ ποσοῦ 160 χρυσῶν λιρῶν, ἐξοφλητέου εἰς 8 ἐτησίας δόσεις. Ἀπομένουν τὰ δύο ἔτερα

τοῦ Παραδείσου. Ἐξεπληρώθη μὲ τὴν ἐπίσκεψίν μου εἰς βαθύτατος πόθος, μὰ ἐσωτάτη ἐπιθυμία.

Καὶ ἡ ἀγάπη ὑμῶν καὶ ἡ φιλοξενος ὑποδοχὴ καὶ πνευματικωτάτη συμπεριφορὰ ὑμῶν πρὸς ἡμᾶς, μὲς μετέφερε καὶ μᾶς μετεβίβασεν εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἀκμῆς τοῦ χριστιανικοῦ μοναχικοῦ βίου. Γνωρίζω ὅτι ὀρθοδοξία ἄνευ μοναχικοῦ βίου, εἶναι ἀμφίβολος. Εἰς τὰς Μονὰς ἐβίωσαν αἱ ἔκπαγλοι μορφαὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Πατέρων. Βεβαίως ὁ νῦν μοναχικὸς βίος (κακῶς χρησιμοποιεῖται ἡ λέξις Μοναχισμός, διότι εἶναι καθεστῶς) χρῆζει μιᾶς βαθείας ἀναμορφώσεως διὰ νὰ ἐπανεύρῃ ἡ ὀρθοδοξία βαθύτατον καὶ σοβαρὸν τὸ κύριον ἔρεισμά της. Ἡ ὀρθοδοξία καὶ ἐν τῇ πνευματικῇ ἐκδηλώσει καὶ ἐν τῇ ἀγιότητι, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν χριστιανικῶν γραμμάτων, δεόν νὰ συνδεθῇ μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ ὀρθοδόξου μοναχικοῦ βίου. Ἄς κράζουν οἱ ἐχθροί. «ἔα ληρεῖν τοὺς πολεμοῦντας καὶ περιχάσκειν ὡς κύνας ὑλακτοῦντας διηνεκῶς» (Γρηγόριος).

Ἐὰν θελήσω νὰ ἔλθω κάποτε δι' ἓνα διάστημα νὰ μείνω εἰς τὴν Μονὴν σας, θὰ μὲ δεχθῆτε; ποθῶ βαθέως νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὴν προαγωγὴν ἐν τῇ ἀρετῇ καὶ μὲ χριστιανικὰ γράμματα (χειρόγραφα καὶ βιβλία παλαιά). Θὰ μὲ ἐπιτρέψητε ν' ἀσχοληθῶ;

Αἰσθάνομαι βαθυτάτην τὴν ἀνάγκην αὐτὴν κυρίως τὴν ἀνάγκην τῆς ἡσυχίας πρὸς πνευματικὴν αὐτοσυγκέντρωσιν.

Τὸ περιοδικὸν τὸ λαμβάνω. Εὐχαριστῶ θερμότατα. Ὁ Θεὸς εἴθε νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ ἔργον.....»

Ἀθῆναι 20-2-1954

Δ.

ἀριστουργήματα: «ὁ Ἰησοῦς ἐξερχόμενος τοῦ Πραιτωρίου» καὶ τὸ ἐν Ἀμερικῇ φυγαδευθέν, πραγματικὸν κύκνειον ἄσμα τῶν ἀδελφῶν Νικοδήμου. «Τὸ μυστήριον τῆς Θείας οἰκονομίας». Ἴδου ἐπὶ λέξει τί λέγει περὶ τούτων ἀπόσπασμα τῆς ληφθείσης ἐπιστολῆς: «... Εἰς τὸ τελευταῖον τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ σας ἐγράφατε διὰ τὰ ἡμέτερα ταῦτα ἔργα, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ μείνουν εἰς Ἅγιον Ὄρος. Τοῦτ' αὐτὸ εἶναι καὶ ἡ ἡμετέρα ἐπιθυμία καὶ εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ κάμωμεν τὴν μεγαλυτέραν θυσίαν ὅπου ἡμπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ μείνουν τὰ ἔργα ταῦτα εἰς τὸν Ἰ. ἡμῶν Τόπον. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐν Ἀμερικῇ εὕρισκόμενον, θὰ κάμωμεν ὅ,τι εἶναι δυνατόν μετὰ τὸ Ἅγιον Πάσχα ὅπως τὸ ἐπαναφέρωμεν ἐνταῦθα. Ἀλλὰ δυστυχῶς εἶμαι μόνος —διότι ὁ Γέρον Ἀρσένιος εὕρσκεται ἀπὸ τῶν Χριστουγέννων κατάκοιτος— καὶ μοῦ εἶνε πολὺ δύσκολον νὰ τρέχω εἰς τὸν Πειραιᾶ διὰ τὴν παραλαβὴν του. Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἐὰν ἀπεφασίζετο ἡ ἀγορά του παρὰ τῆς Ἰ. Κοινότητος ἢ παρὰ Ἰ. τινὸς Μονῆς, ὁπότε θὰ ἠδυνάμεθα νὰ παραδώσωμεν τὸ ἔργον εἰς ἄνθρωπον τῆς ἐμπιστοσύνης των ἐν Ἀμερικῇ, ἵνα τὸ μεταφέρῃ μέχρις ἐδῶ». Ἴδου λοιπὸν ὅτι ὑφίσταται ὅλη ἡ ἀπαιτουμένη καλὴ διάθεσις καὶ συγκατάβασις ἐκ τῆς πλευρᾶς τῶν πωλητῶν. Ἄς τεθῆ ὁθεν τὸ ζήτημα ὑπὸ τῆς Ἰ. Κοινότητος ἐπὶ τάπητος, καὶ ἄς ἀκολουθηθῆ τὸ ὠραῖον παράδειγμα τῆς Ἰ. Μ. Μεγίστης Λαύρας, διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τρόπου ὅπως τὰ ἀναντικατάστατα ταῦτα ἔργα τέχνης μὴ ἀπομακρυνθοῦν ἐκ τῆς χώρας, ἥτις τὰ παρήγαγε.

Οἱ τρεῖς «γεροντόβραχοι»

Πρεσβύτες πολὺς καὶ ἀρχοντικοί, τοῦ ὁποίου τὴν ράχιν δὲν κατῴρθωσεν εἰσέτι νὰ κυρτώσῃ αἰσθητῶς τὸ βάρος τῶν ἐννενήκοντα δύο ἐνιαυτῶν τῆς ἡλικίας του, προσωρμίσθη ὁ κύρ-Γρηγόρης εἰς τὸ γαλήνιο λιμανάκι τῆς Μονῆς, ὅτε ἀκριβῶς εἰς τοὺς πέριξ δευδρῶνας εἶχον ἀρχίσει νὰ φυλλορροοῦν καὶ τὰ τελευταῖα των φύλλα, ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς τοῦ Ἄθω νὰ πίπτῃ τὸ πρῶτον ἐφετεινὸ χιόνι... Οἱ δύο «γεροντόβραχοι» — ὁ ἔμψυχος καὶ ὁ ἄψυχος— ἐχαιρέτησαν ἀλλήλους μυστικῶς κατὰ τὴν πρώτην αὐτὴν στενοτέραν γνωριμίαν των, διότι συνέβη καὶ ἄλλην μίαν φορὰν πρὸ ἐτῶν νὰ διέλθῃ ὁ κύρ-Γρηγόρης ἐκ τῆς Μονῆς, ἀλλὰ διαβατικῶς τότε, διὰ νὰ ἴδῃ δι' ὀλίγον τὸν ἐν αὐτῇ μονάζοντα υἱὸν του καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν εἰς τοὺς οἰκείους του καὶ εἰς τὸν ἕτερον, τρίτον αὐτὸν, γεροντόβραχον καὶ ἐκ παιδικῆς ἡλικίας σύντροφόν του, τὸν ἐπίσης ὑψιπετῆ Αἶνον τῆς Κεφαλληνίας.

Χρόνια καὶ χρόνια ὁ ἔμψυχος φίλος διεμοίραζε τὴν ἀγάπην του, ἐξ ἴσου πρὸς τοὺς δύο γιγαντιαίους γνωρίμους του — τὸν Ἄθω καὶ τὸν Αἶνον — ὑπὸ τὴν σκιάν των ὁποίων ἔζων ἐξ ἴσου ἀγαπητὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του, καὶ ἐταλαντεύετο ὁ αἰσθηματικὸς Κεφαλλῆν, περὶ τοῦ ποῦ ἐκ τῶν δύο κατευθύνσεων ἔπρεπε νὰ λάβῃ ὀριστικῶς. Ἔως οὗ ὁ παιδιόθεν σύντροφος, ὁ «βρεμέτης» Αἶνος — κρύμασιν οἷς Κύριος οἶδεν — με-

ταβληθείς ἐξαίφνης, ἐσχάτως, εἰς ταῦρον μαινόμενον ἐν ὑαλοπωλείῳ, τοῦ ὑπέδειξε κατὰ τρόπον ὑπὲρ τὸ δέον ἐναργῆ τὴν ἀκολουθητέαν κατεύθυνσιν...

Μικρὰν παράτασιν βίου

Καὶ δὲν περιεβλήθη μὲν τὸ μοναχικὸν σχῆμα ὁ ὑπέργηρος καὶ συμπαθέστατος κύρ-Γρηγόρης, πλὴν ὅμως τοῦτο δὲν τὸν κωλύει — πρὸς γενικὸν θαυμασμὸν καὶ αὐτῶν εἰσέτι τῶν παλαιμάχων μοναστῶν — νὰ ζῆ τὴν σκληρὰν μοναχικὴν ζωὴν καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν τῆς «ἐξ ὅλης τῆς καρδίας του, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς του καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας του καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος του». Παρὼν εἰς τὰς καθημερινὰς νυκτερινὰς ἀκολουθίας, εἰς τοὺς ἑσπερινούς, εἰς τὰ ἀπόδειπνα, εἰς τὰς μακρὰς ὀλονυκτίους ἀγρυπνίας, εἰς τὰς νηστείας — ἀκόμη καὶ εἰς τὴν «καθαρὰν» τοῦ πρώτου τῆς Τεσσαρακοστῆς Τριημέρου, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου δὲν ἐγέυθη οὐδὲ ὕδατος...

Ἐκ ποίου μυστικοῦ ἀποθέματος νὰ ἀντλῆ ἄραγε δυνάμεις, ὁ σχεδὸν αἰωνόβιος αὐτὸς πρεσβύτες, καὶ ἀνοίγει τόσον δραμαίως τὸ βῆμα, ἐπιχειρῶν νὰ καταφθάσῃ τοὺς πρὸ αὐτοῦ τρέχοντας παλαιμάχους μαραθωνιστάς; Προφανῶς ἐκ τῆς βαθείας συναισθήσεως ὅτι «ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι» (Ρωμ. ιγ' II)... «ἀρκετὸς γὰρ ἡμῖν ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ βίου, τὸ θέλημα τῶν ἐθνῶν κατεργάσασθαι... Πάντων τὸ τέλος ἤγγικε. Σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς τὰς προσευχάς.» (Α' Πέτρ. α' 3 καὶ 7.

— Ἄς μὲ ἀξιῶσῃ ὁ Θεός, παιδιὰ μου, νὰ ζήσω ἀκόμη κανένα ἐξάμηνο, νὰ κάμω κι' ἐγὼ καμμιά μετάνοια! ἔλεγε πρὸ ἡμερῶν εἰς στενὸν κύκλον μοναχῶν. Ζητεῖ δηλαδὴ ἀπὸ τὸν Ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου μικρὰν παράτασιν τοῦ βίου, διὰ νὰ τὴν ἀναλώσῃ ἐν θερμῇ μετάνοιᾳ καὶ προσευχῇ, καίτοι καὶ ἐν τῷ κόσμῳ βίον εὐσεβῆ διήγαγε.

Τὸ παράδειγμα τοῦ υπεργήρου τούτου μαχητοῦ, καθὼς καὶ ἑτέρου υπερογδοηκονταετοῦς — βετεράνου αὐτοῦ ἱερομονάχου — ὅστις ἀνερχόμενος πρὸ ἡμερῶν τὴν κλίμακα μετὰ ζηλευτῆς εὐλυγισίας, πλὴν ὅμως ὄχι καὶ ἀκόπως διὰ τοὺς γεροντικούς του πόδας, ἔλεγε, ὡσεὶ μονολογῶν καὶ χαριεντιζόμενος, πρὸς τὸν συναναβάτην του γέροντα:

— Ἄχ ποδαράκια μου! πότε ἐπὶ τέλους θὰ γενῆτε χῶμα; — ἤλθαν νὰ μᾶς ὑπενθυμίσουν τὴν ἄλλην ἐκείνην κατηγορίαν θλιβερῶν τινῶν ἀμετανοήτων κοσμικῶν γερόντων, οἱ ὅποιοι οὔτε ἐπείγονται «εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι», οὐδὲ μιμοῦνται τουλάχιστον τὴν βοήν τοῦ βιβλίου Ἐξεκία, ἀλλά, ἀδιάφοροι καὶ σκληροκάρδιοι ἔναντι τοῦ Θεοῦ, ἀναμένοντες μόνον ἀπὸ τὴν «κορτιζόνην» καὶ τοὺς «ὄρρους Μπογκομόλετς» τὴν ἀνακαίνισιν καί... τὴν ἀθανασίαν τῆς νεότητός των.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ἁγιορειτικά ἱεραποστολαί : Κατόπιν εὐχῆς ἐκφραθείσης ὑπὸ τοῦ Σεπτοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν Ἱ. Κοινότητα Ἁγίου Ὄρους, ἀνεχώρησε τὴν 28ην Φεβρουαρίου διὰ Κωνσταντινουπόλιν κατόπιν παρακλήσεως τῆς Ἱ. Κοινότητος, ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Ἁγίου Διονυσίου Πανοσιολογιάτατος Ἀρχιμ. Γαβριήλ, ὅπως χρησιμοποίησεν κατὰ τὰς Ἁγίας ἡμέρας τῆς Τεσσαρακοστῆς ὡς ἐξομολόγος τῆς ἐκεῖ ὁμογενείας.

Ῥσαύτως κατόπιν παρακλήσεως τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ρόδου πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μονήν, ἀνεχώρησε διὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω ἱερὸν σκοπὸν εἰς Ρόδον, ὁ πανοσιώτατος ἱερομόναχος, πνευματικὸς Σεραφεῖμ Κάρτσωνας, ἐκ τῆς Ἱ. Σκήτης Ἁγίας Ἄννης.

Ἀρχαιρεσίαι Καθηγουμένων : Γενομένων ἀρχαιρεσιῶν εἰς τὰς Ἱ. Μονὰς Σίμωνος Πέτρας καὶ Ξενοφῶντος, ἐξελέγησαν Καθηγούμενοι, εἰς μὲν τὴν πρώτην ὁ Προηγούμενος Αὐτῆς Χαράλαμπος, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ὁ ἐκ τῶν ἀδελφῶν Αὐτῆς Εὐδόκιμος.

Ἀφιξις νέου Διοικητοῦ Χωροκῆς : Ἀφίχθη καὶ ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του ὁ νέος Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἁγίου Ὄρους Ἀνθ)ρχος κ. Παῦλος Γιαννακόπουλος.

Ἰδρυσις ὁμίλου «οἱ φίλοι τοῦ Ἁγίου Ὄρους» : Πληροφοροῦμεθα ὅτι ὁμᾶς ἐξ ἐπιλέκτων φίλων τοῦ Ἀγιωνύμου ἡμῶν Τόπου προέβη εἰς τὴν ἰδρυσιν ἐν Ἀθήναις Ὁμίλου, ὑπὸ τὴν ὡς ἄνω ἐπωνυμίαν. Τὸ Καταστατικὸν αὐτοῦ ἀνεγνωρίσθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10039)1953 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, τὰ δὲ γραφεῖα τοῦ Ὁμίλου στεγάζονται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Θησέως ἀρ. 12, μεταξὺ δὲ τῶν μελλῶν αὐτοῦ φέρονται καὶ οἱ κ. κ. : Κωνσ. Κωνσταντινίδης ἱατρός, Καθηγητὴς Πανεπιστημίου, Μιχ. Δένδιος Πρύτανης Πανεπιστημίου, Σ. Κουγέας Πρόεδρος Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Νικ. Γεωργόπουλος Πρόεδρος Δημοτικοῦ Συμβουλίου, Γεώργ. Παπαθανασίου Δικηγόρος, Πέτρ. Τριανταφύλλου Ἐμπορος, Ἄντ. Κεραμόπουλος Καθηγητὴς Πανεπιστ. Πάρης Κοκκίνης Ἐμπορ. ἀντιπρόσωπος, Γεώργ. Ἀγγελίδης Πάρεδρος Συμβουλ. Ἐπικρατείας, Ἄλ. Παπαθανασίου Ἐμπορ. ἀντιπρόσωπος, Γεώργ. Ζυμπανάκης Ἐκπαιδευτικὸς Σύμβουλος, Δημ. Φύσσας Ἐμπορ. Πέτρος Μπακᾶκος Φαρμακέμπ. Γεώρ. Μέγας Καθηγητὴς Πανεπιστ. Κρ. Δηλαβέρης Βιομήχανος, Ἄστ. Νταῆς Ἀντιπρόεδρος Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, Γ. Ἀσημακόπουλος Ἐμπορος, Δημ. Σισιλιάνος Πρέσβυς, Δημ. Μελισσινὸς Συμ. Ἐπικρατείας, Κ. Τοιαῆκος Βιομήχανος, Θουκ. Παλαγιάννης Βιομήχανος Ἰωάν. Κανάρης Διευθυντὴς Ἰονικῆς Τραπεζῆς, Κ. Γεωργούλης Γεν. Γραμ. Ὑπουργείου Παιδείας.

Ἀτμοπλοικὴ σύνδεσις : Πληροφοροῦμεθα ὅτι κατὰ τὴν διαδρομὴν τοῦ ἀτμοπλοίου τοῦ ἐκτελοῦντος τὴν ἄγονον γραμμὴν ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Σῦρον, Χίον, Μυτιλήνην, Λῆμον, Ἀλεξανδρούπολιν, Πόρτο-Λάγο,

Καβάλλαν, Θεσσαλονίκην καὶ τ'ἀνάπαλιν, θὰ προσεγγίξῃ τοῦτο κατ' ἀμφοτέρας τὰς διαδρομὰς Καβάλλας—Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκης—Καβάλλας καὶ εἰς τὸν λιμένα Δάφνης τοῦ Ἁγ. Ὄρους. Ἡ γραμμὴ αὕτη θὰ ἐξυπηρετεῖται ἀνά δεκαήμερον ὑπὸ τοῦ φορτηγοῦ-ἐπιβατηγοῦ ἀτμοπλοίου «Γεώργιος Φ.» τῆς Ἑταιρίας Φουστάνου.

Συλλογὴ ἐμβολίων καρυδέας : Κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἑπουργείου Γεωργίας πρόκειται κατ' αὐτὰς νὰ ἀφιχθῇ εἰς Ἅγιον Ὄρος ὁ Γεωπόνος τῆς Διανοῆς Γεωργίας τοῦ Νομοῦ Χαλκιδικῆς κ. Παντελῆς Τσολοδημῶς, ὅστις θέλει προβῆ εἰς τὴν συλλογὴν ἐμβολίων καρυδέας, ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν ποικιλιῶν τῶν καλλιεργούμενων ὑπὸ διαφόρων Μονῶν καὶ Ἐξαρημάτων, διὰ τὴν διάδοσιν αὐτῶν εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἔνθα αὕτη εὐδοκίμει. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐνταῦθα ἀφίξεώς του, ὁ ἐν λόγῳ Γεωπόνος θέλει καθοδηγήσει καὶ κατατοπίσει τὰς Ἰ. Μονὰς ἐπὶ παντὸς δενδροκομικοῦ ἢ ἐτέρου γεωργικοῦ ζητήματος, περὶ τοῦ ὁποῖου τυχὸν ἐνδιαφέρονται αὐταί.

Ἐπισκέψεις : Τὴν Ἰ. ἡμῶν Μονὴν ἐπεσκέφθησαν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν διάστημα οἱ κ. κ.: WEIDELNER HELMUTH Γερμανὸς συγγραφεὺς, διδάκτωρ τῆς Νομικῆς τοῦ Πανεπ. τῆς Βασιλείας καὶ πρῶην Λουθηρανὸς πάστορ, SOTRA BRANGA Γιουγκοσλάβος Καθηγητῆς τῆς ζωγραφικῆς, Σπ. Καραπάνος προϊστάμενος Ο.Τ.Ε. Καρυῶν, Χρ. Ταουκσῆς προϊστάμενος Ταχυδρομείου Δάφνης. Χαρίλ. Νικολέτος Διοικητῆς Ἀλλοδαπῶν Ἁγ. Ὄρους, Ἀλέξ. Παπαγιάννης, Ζαχ. Βλαχόπουλος, Χρ. Κελέσης καὶ Ἐμμ. Λοκίδης ξυλέμποροι, Ν. Γιαρδόγλου φοιτητ. Θεολογ. Πανεπιστ. Ἀθηνῶν, Μιχ. Δημόπουλος ἐκ Κιλκίς, Εὐστρ. Καραγιαννίδης, Γεώργ. Ἰορδανίδης, καὶ Ἰω. Τσελέπης ἐκ Δράμας, Κων. Σαμαρᾶς καὶ Μιχ. Παπαδάκης ἐκ Ξάνθης, Κων. Ναοῦμ ἐκ Θεσπ. Παντ. Γράγκαλης ἐκ Καβάλλας, Ἰω. Ξάνθος ἐκ Γορτυνίας, Πέτρ. Μπουμπόπουλος ἐξ Ἀλεξανδρουπόλεως, Γεώργ. Χαραλαμπίδης, Κων. Γιατρογιάννης, Ἰω. Καμπάνης ἐξ Ἱερισσοῦ.

Δωρεαί : Προσέφεραν πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ παρόντος δωρεὰν κυκλοφοροῦντος περιοδικοῦ οἱ κ. κ. Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐδέσσης καὶ Πέλλης Διονύσιος 50.000 δραχ., Διον. Εὐαγγελᾶτος Λός-Ἀντζελες 100 000, Ἡλίας Μελισσοργός Ἀθῆναι 100.000, μοναχ. Χαράλαμπος Χαλδῆζος Ἰ. Νέας Σκῆτης 70 000, μοναχὴ Εὐστοχία Προϊστ. τοῦ ἐν Ρόδῳ Ὀρφανοτροφ. θηλέων 50 000, Κων. Πατακωνσταντίνου δικηγ. Θεσπ. 50.000, μοναχ. Παῦλος Λαυριώτης ἰατρός 50.000, Σωτ. Σχοινᾶς ἐκδότης «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» Βόλος 50.000, Ἀρχιμ. Ἀνθιμος Χαρίσης Καβάλλα 50.000. Ἰωάν. Τσαμᾶκος Διπλ. Ξενοδοχ. Ἐρεχθεῖον Ἀθῆναι 30.000, Ἀντ. Βασιλειάδης Λῆμνος 20.000, μοναχ. Εὐμένιος Ἰ. Σκῆτης Ἰβήρων 10.000, ἱερομ. Παῦλος Ζησάκης Ἰωάννινα 20 000, Νικ. Κράλλης δημοσιογ. Ἀθῆναι 300.000, Γ. Λυριτζῆς Συνταγῆς 40.000, Γεωργία Λαζαρεπούλου Μιννεάπολις-Μιννεσώτας δολ. 6 καὶ Παν. Πουλίτσας, Πρόεδρος τῆς Φιλελευθερευτικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν δραχ. 200.000.

Πρὸς ἅπαντας τοὺς ἀνωτέρω ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἰ. ἡμῶν Μονῆς.

Ἐνώτεροι σχολαὶ κατὰ τοὺς
χρόνους τῆς μακροαίωνος δουλείας
ἦσαν τὰ μοναστήρια.

Οἱ περισσότεροι διδάσκαλοι
τοῦ δουλωθέντος Γένους ἡμῶν
ἦσαν μοναχοί.

Αἱ σχολαὶ ὑπὸ μοναχῶν Ἑλ-
λήνων διηυθύνοντο.

Τὰ πρῶτα Ἑλληνικὰ τυπο-
γραφεῖα ἐν Κωνσταντινουπόλει
ὑπὸ μοναχῶν ιδρύθησαν.

